

TØNDER KOMMUNE

Serviceniveau på Børnehandicapområdet

Handikapkompenserende ydelser til børn og unge

Vejledende serviceniveau for Serviceloven vedr.

Merudgifter jf. servicelovens § 41

Godkendt af Socialudvalget den 5. marts 2019

TØNDER KOMMUNE · Wegners Plads 2 · 6270 Tønder · Tlf. 74 92 92 92 · Mail: toender@toender.dk · www.toender.dk

Åbningstider: Mandag-onsdag kl. 10-15 • Torsdag kl. 10-18 • Fredag kl. 10-13

Telefontider: Mandag-onsdag kl. 9-15 • Torsdag kl. 9-17 • Fredag kl. 9-13

Indhold

Formål	4
Personkreds (modtager af ydelsen)	4
Merudgifter til børn i familiepleje	4
Grænsegængere	4
Betingelser for at modtage ydelsen.....	5
Målgruppe – barnets funktionsevne eller lidelse	5
Lidelser, der falder udenfor begrebet	6
Forsørgelse i hjemmet	7
Nødvendig merudgift	7
Ingen dækning, hvis udgiften kan dækkes efter andre regler	8
Ophold i udlandet	9
Beregning af merudgifter	9
Sandsynliggørelse eller dokumentation af merudgifter	9
Beregning af merudgiftsydelsen	10
Enkeltudgifter	10
Opfølgning og regulering	10
Partshøring	11
Anke	11
Eksempler på merudgifter	11
§ 41 hjælper til aflastning og pasning i fritiden	12
Befordring.....	13
Beklædning/ fodtøj.....	16
Briller	18
Bolig og boligskift.....	19
Børneeksem	20
Ekstra vask, slitage og tørring	21
Cykler og særligt udstyr	22
Drift af bil	22
Ferie	29
Forsikringer	30
Fritidsaktiviteter	30
Vederlagsfri ride-fysioterapi	31
Normale udgifter til unge	31
Fritidstilbud (Special-SFO og FO)	31
Handicaprettede kurser	31
Kost og diætpræparater	33
Konsulentbistand som merudgift	36
Medicin	36

Plejeartikler/ personlig hygiejne.....	38
Rengøring	38
Sygehusophold	38
Vask og tørring.....	39
Vådligger	40
Bleer.....	40
Vådligger-lagen	41
Ekstra vask og tørring	41
Renovation.....	41
Andre udgifter	41
Eksempler på merudgifter der som udgangspunkt ikke bevilges efter Servicelovens § 41	42
Lovgrundlag.....	45

Formål

Formålet med bestemmelsen er, at forsørgere af børn og unge under 18 år med betydelig og varigt nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne eller med indgribende kronisk/langvarig lidelse kan få kompensation for de merudgifter, de har som følge af deres barns funktionsnedsættelse/lidelse.

Bestemmelsen giver således hjemmel til at dække de udgifter, som familien ikke ville have haft, hvis barnet/den unge ikke havde haft en nedsat funktionsevne eller en kronisk/langvarig lidelse. Der foretages altid en individuel helhedsvurdering ud fra barnets funktionsnedsættelse og behov.

Formålet med ydelsen er at medvirke til:

- At børn og unge med funktionsnedsættelse kan forblive i familien og dermed undgå anbringelse på institution eller lignende, såfremt hensynet til barnets bedste tilsiger dette.
- At familien kan leve så normalt som muligt på trods af og med barnets/den unges nedsatte funktionsevne eller den kroniske/langvarige lidelse.
- At hindre at barnets/den unges nedsatte funktionsevne eller kroniske/langvarige lidelse forværres eller får andre og mere alvorlige følger.

Personkreds (modtager af ydelsen)

Følgende personer er omfattet af personkredsen:

- Forældremyndighedens indehaver.
- Biologiske forældre uden forældremyndighed – også forældre med bopæl udenfor kommunen.
- Pårørende der faktisk forsørger barnet i hjemmet, f.eks. når der er tale om privat familiepleje.
- Personer der med tilladelse efter § 78 har barnet i privat familiepleje og faktisk forsørger barnet i deres hjem med tilskud fra forældrene.

Det gælder derimod ikke:

- Unge under 18 år der forsørger sig selv.
- Plejefamilier, herunder netværksplejefamilier, hvor barnet er anbragt og som modtager plejevederlag.

Merudgifter til børn i familiepleje

Hvis barnet er anbragt i pleje hos en plejefamilie, ydes udgifter, som ellers ville være merudgifter ved forsørgelse efter § 41, som en del af plejeydelsen efter Servicelovens § 142.

Plejeforældre kan derfor ikke, som personer der forsørger barnet i hjemmet, klage over udmålingen af merudgiftsydelsen, jf. Servicelovens § 166. Evt. uenigheder skal afklares gennem forhandling mellem kommune som arbejdsgiver og plejefamilien som ansat af kommunen.

Grænsegængere

Ankestyrelsen har i principafgørelsen 42-14 fastslået, at en familie med bopæl i Sverige ikke var berettiget til merudgifter til forsørgelsen af deres syge barn efter serviceloven, selv om faderen var grænsegænger og arbejdede i Danmark. Dækning af nødvendige merudgifter ved den daglige livsførelse er efter EU-retten en

naturalydelse ved sygdom, jf. forordning 883/04. Naturalydelser ved sygdom udbetales som udgangspunkt fra bopælslandet.

Grænssegængerens adgang til naturalydelser efter arbejdslandets lovgivning er begrænset til situationer, hvor ydelsen benyttes i arbejdslandet, og familiemedlemmers ret er yderligere begrænset til den hjælp, der ud fra et medicinsk synspunkt er nødvendig under ophold i arbejdslandet. Kommunen kunne derfor ikke bevilge dækning af nødvendige merudgifter til barnet, som boede i Sverige.

Tilsvarende er gældende for familier, der bor i Tyskland og hvor den ene eller begge forældre arbejder i Danmark (Tønder).

Betingelser for at modtage ydelsen

Kommunen yder hjælp til nødvendige merudgifter ved forsørgelsen af et barn med betydelig og varigt nedsat funktionsevne eller indgribende kronisk eller langvarig lidelse. Det er en betingelse, at merudgifterne er en konsekvens af den nedsatte funktionsevne/lidelse, og at udgiften ikke kan dækkes efter andre bestemmelser. Merudgifter er dermed de udgifter, som familien har på grund af barnets nedsatte funktionsevne.

I det følgende uddybes betingelserne.

Målgruppe – barnets funktionsevne eller lidelse

Det fremgår af § 41 stk. 1, at der skal være tale om en betydelig og varigt nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne eller indgribende kronisk eller langvarig lidelse.

1. Betydelig og varig nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne

Begrebet angiver relationen mellem en persons nedsatte fysiske eller psykiske funktionsevne og mulighederne i det omliggende samfund.

Der lægges afgørende vægt på en vurdering af funktionsnedsættelsen, så det er graden af denne og ikke den lægelige diagnose, der er afgørende for berettigelsen til ydelsen.

Varig funktionsnedsættelse betyder, at der ikke inden for en overskuelig fremtid vil være udsigt til bedring af funktionsevnen, og at der i lang tid frem over vil være behov for at kompensere for følgerne af funktionsnedsættelsen. Det er ikke et krav, at funktionsnedsættelsen er livslang.

Betydelig funktionsnedsættelse betyder, at funktionsnedsættelsen har konsekvenser af indgribende karakter i barnets dagligdag.

Det er graden og omfanget af selve funktionsnedsættelsen og ikke den lægelige diagnose, der er afgørende for vurderingen.

Der skal derfor foretages en bred vurdering i forhold til barnets samlede livssituation. I denne vurdering skal kommunen forholde sig til funktionsnedsættelsens betydning i forhold til barnets aktivitetsniveau, skole- og uddannelsesforhold, personlige forhold, helbredsforhold m.m.

Til brug for kommunens vurdering er der behov for en konkret og uddybende beskrivelse af barnets eller den unges funktionsevne, herunder om ressourcer og begrænsninger, så det sikres, at kompensationen så nøjagtigt som muligt modsvarer begrænsningerne og udnytter ressourcerne.

Som eksempler på funktionsnedsættelser, der vil kunne falde ind under bestemmelsen, kan nævnes udviklingshæmning, sindslidelser, epilepsi, diabetes, nedsat bevægelsesfunktion, herunder respirationsinsufficiens, hjerneskade, manglende eller svagt syn samt manglende hørelse. Eksemplerne er ikke udtømmende.

2. Indgribende, kronisk eller langvarig lidelse

At lidelsen er *indgribende* betyder, at den efter sin karakter vil have alvorlige følger i den daglige tilværelse.

At lidelsen er *kronisk* betyder, at der foreligger en sygdomstilstand, som fra det tidspunkt den opstår normalt forventes at vare mindst barnealderen ud.

En *langvarig* lidelse er ikke nødvendigvis en uhelbredelig lidelse. Der lægges i praksis vægt på, at lidelsen lægeligt skønnes at vare mere end ét år. Der kan dog efter § 41 ydes støtte selvom lidelsen forventes at vare mindre end 1 år, nemlig i tilfælde hvor familien i en kortere periode er meget tungt belastede.

Som eksempel kan nævnes børn med hofteskred (calve perthes) eller for tidligt fødte børn, dog er sidstnævnte eksempel ikke i sig selv udløsende for hjælpen.

Lidelser, der falder udenfor begrebet

Følgende lidelser falder uden for begrebet:

- Kortvarige og/eller mindre indgribende lidelser som visse former for allergi herunder spædbørn der er disponeret for allergi og skal have hydrolyseret modermælkserstatning
- Vådliggere (enuresis) kommer efter en konkret vurdering kun ind under § 41 i de særlige tilfælde, hvor alle behandlingsmuligheder er udtømte, barnet er i skolealderen, og der er udsigt til at lidelsen er kronisk
- Fødemiddelallergi – herunder laktoseintolerans/cøliaki. Se Ankestyrelsens principafgørelse 18-17
- Der skal konstateres en lidelse eller funktionsnedsættelse hos barnet, før det kan vurderes, om lidelsen er langvarig og indgribende. Det er derfor ikke tilstrækkeligt, at barnet er i en særlig risikogruppe for at blive ramt af en lidelse. I det konkrete tilfælde drejer det sig om et spædbarn, der er disponeret for allergi, men hvor lidelsen ikke er brudt ud. Tilsvarende gælder når barnet er disponeret for andre lidelser, men hvor de endnu ikke er brudt ud. Se Ankestyrelsens principafgørelse 23-17.

Eksempler på målgruppeafgrænsning

Et barn med ADHD eller OCD eller en anden af denne type udviklingsforstyrrelse vil sjældent være omfattet af målgruppen for de handicapkompenserende ydelser.

Der vil typisk være behandlingsmuligheder, idet en pædagogisk indsats, terapi og/eller medicinering kan reducere udviklingsforstyrrelsens konsekvenser, så barnet kan fungere i skolen og hjemmet.

Barnet kan fortsat have svært ved at koncentrere sig og indgå i sociale sammenhænge, men ikke i et omfang som betyder, at lidelsen betegnes som indgribende.

Medicinen vil kunne tages fra barnet uden umiddelbar risiko for varige og væsentlige konsekvenser, og derfor skal barnets funktionsevne vurderes med medicinering.

- Et barn med ADHD og OCD og andre udviklingsforstyrrelser kan være omfattet, når lidelserne samlet set er indgribende, og en pædagogisk og medicinsk behandling ikke har haft nævneværdig effekt.
- En ung med angst eller depression vil i særlige tilfælde være omfattet, hvis der er tale om en periode, hvor angsten eller depressionen er massiv og eventuelt optræder sammen med andre psykiske forstyrrelser. Der vil typisk være behandlingsmuligheder i form af terapi eller medicinsk behandling.
- Et for tidligt født barn kan ikke omfattes af målgruppen alene med den begrundelse, at der er en risiko for, at barnet får eller har pådraget sig skader. Det skal være sandsynliggjort, at barnet får varige og indgribende vanskeligheder.
- Et barn med hjertefejl eller en kræftlidelse kan være omfattet, selvom barnet kan være helbredt inden for mindre end et år, da lidelsen i en periode kan være meget indgribende for barnets dagligdag.

Kommunen foretager altid en konkret individuel vurdering af, om det enkelte barn er omfattet af personkredsen.

Forsørgelse i hjemmet

Det fremgår af § 2 i bekendtgørelse nr. 32 af 21/1-15 om tilskud til pasning af børn med handicap eller langvarig sygdom, at barnet/den unge skal bo hos forældrene eller andre pårørende.

Det er således ikke nødvendigvis forældremyndighedens indehaver, der skal forsørge barnet for at opnå støtte efter § 41.

At barnet forsørges i hjemmet betyder, at det skal bo hos forældrene eller andre pårørende i modsætning til, at barnet, ved medvirken af sociale myndigheder, har ophold udenfor hjemmet.

Et barn forsørges i hjemmet, når:

- Det er midlertidigt indlagt på hospitalet eller lignende.
- Det er midlertidigt på aflastning, jf. Servicelovens § 52 stk. 3 nr. 5 eller § 84 stk. 1.
- Det som led i almindelig skolegang går på kost- eller efterskole, og forældrene fortsat betaler tøj, lommepenge m.v., jf. Servicelovens § 52a.
- Når barnet går i daginstitution om dagen, men ellers forsørges i hjemmet
- Når den unge under 18 år er flyttet hjemmefra, men stadig forsørges af forældrene

Nødvendig merudgift

Det fremgår af § 41, stk. 1, at der skal være tale om en nødvendig merudgift, der er en konsekvens af den nedsatte funktionsevne.

Ankestyrelsen har truffet følgende afgørelser i forhold til nødvendige merudgifter:

- 115-11, at udgifter til aflastning i form af barnepige til et 13-årigt barn, i de uger hvor barnet boede hos moderen, ikke kunne betragtes som en nødvendig merudgift. Ankestyrelsen lagde vægt på, at barnet alene var hos moderen hver anden uge. Moderen havde således mulighed for friweekender og fridage i de uger, hvor hun ikke havde sønnen boende. Ankestyrelsen lagde endvidere vægt på, at moderen modtog tabt arbejdsfortjeneste med 7 timer i de uger, hvor sønnen boede hos hende.
- 253-09, at en ung på 17 år med spastiske lammelser i arme og ben var berettiget til at få dækket de merudgifter, der var forbundet med deltagelse i el-kørestolsfodbold. Det måtte antages at være almindeligt for ikke-handicappede ung på samme alder og i samme livssituation at have en fritidsaktivitet. Hans mulighed for at dyrke nogen form for sport var meget begrænsede på grund af den nedsatte funktionsevne.
- C-5-05, at et forældrepar til en 8-årig handicappet dreng ikke var berettiget til at få hjælp til dækning af udgifter til ekstra rumopvarmning, ekstra forbrug af varmt vand og dækning af udgifter til varmtvandsbassintræning. Ankestyrelsen fandt ikke, at der var den nødvendige lægevidenskabelige dokumentation for sammenhængen mellem gigtsymptomer og øgning af rumtemperaturen fra 21 til 24 grader, eller at ekstra lange bade hjalp på funktionsniveauet på kort eller lang sigt. Udgifter til varmtvandsbassintræning som behandlingsudgift var ikke omfattet af servicelovens regel om merudgiftsydelse. Som fritidsforanstaltning fandtes det på det foreliggende ikke godtgjort, at træningseffekten var bedre end ved almindelig træning.

Der er altid tale om en konkret vurdering i hvert enkelt tilfælde.

Ingen dækning, hvis udgiften kan dækkes efter andre regler

Med L 27 14/15 er det præciseret, at det er en betingelse, at udgiften ikke kan dækkes efter andre bestemmelser i Serviceloven eller anden lovgivning.

Servicelovens § 41 er subsidiær i forhold til anden lovgivning.

Det vil sige, at det kun er udgifter eller den del af udgiften, der ikke kan dækkes efter anden lovgivning, som er en merudgift.

Ofte vil den fulde udgift eller del af udgiften kunne dækkes efter anden lovgivning. Se eksempler på udgifter som typisk helt eller delvist kan dækkes efter anden lovgivning nedenfor.

Eksempel: Medicin

Der findes en række forskellige tilskud til medicin efter sundhedsloven. Merudgiften til medicin er derfor kun den andel af udgiften, der ikke kan dækkes efter sundhedsloven, dvs. forældrenes egenbetaling.

Se beregning af dette under punktet "Medicintilskudsberegning".

Såfremt udgiften afholdes af en privat sygeforsikringsordning som f.eks. Sygeforsikringen Danmark, kan den ikke medtages i beregningen af merudgifterne, jf. § 7 i bek. nr. 32 af 21/1-15.

Ophold i udlandet

Ydelser efter Serviceloven er betinget af lovligt ophold her i landet, jf. § 2. Efter § 1, stk. 2 i bek. nr. 1296 af 15/12-09 bevares retten til bestemte ydelser ved midlertidige ophold i udlandet.

Betingelserne for at modtage hjælpen skal være opfyldt inden udlandsopholdet. Desuden skal kommunen kunne holdes orienteret om, at betingelserne for at modtage hjælpen stadig er til stede, jf. retssikkerhedslovens § 11.

Kortvarige ophold i udlandet kan f.eks. være:

- At modtageren udøver aftalt eller fastlagt samvær, som ikke kan foregå her i landet med egne børn under 18 år.
- At modtageren holder ferie i udlandet.

Bemærk: Der kan som udgangspunkt ikke ydes hjælp til rejse- og opholdsudgifter til en evt. ledsager. Udgifterne kan heller ikke medtages som merudgifter, jf. § 4 i bek. nr. 1296 af 15/12-09.

Beregning af merudgifter

For at modtage merudgiftsydelse skal der efter servicelovens § 41, stk. 3, foreligge sandsynliggjorte merudgifter på 4.848 kr. årligt (2018-niveau) svarende til 404 kr. månedligt ("minimumsgrænsen"). Ydelsen fastsættes ud fra de skønnede årlige merudgifter omregnet til en månedlig merudgift. Denne afrundes til nærmeste kronebeløb, der er deleligt med 100.

Sandsynliggørelse eller dokumentation af merudgifter

Ved første ansøgning om merudgifter eller ved ansøgning om nye merudgifter udfylder ansøger et ansøgningsskema om merudgiftsydelse. Ansøgningsskemaet findes på borger.dk.

Med udgangspunkt i skemaet og eventuelt sammen med ansøger laves et overslag over omfanget af de behov, som barnet efter al sandsynlighed vil få i det kommende år, og hvad det medfører af merudgifter (den sandsynliggjorte merudgift).

Ankestyrelsen har i principafgørelse 98 – 13 fastslået, at merudgifter skal sandsynliggøres. Der kan ikke kræves dokumentation for merudgifterne.

Ved det kommende år forstås 12 på hinanden følgende måneder, jf. principafgørelse 99-13. I denne afgørelse har Ankestyrelsen fastslået, at "inden for et år" skal forstås som et løbende år, det vil sige 12 på hinanden følgende måneder fra ansøgnings- eller opfølgningstidspunktet.

Såvel løbende udgifter som enkeltudgifter indgår i beregningen.

De samlede merudgifter skal overstige et minimumsbeløb om året. (2018: 4848 kr. pr. år)

Er der flere børn med funktionsnedsættelse, er det de samlede merudgifter til børnene, der indlægges i beregningen.

Som udgangspunkt udbetales merudgiftsydelsen fra ansøgningstidspunktet, hvis betingelserne er opfyldt. Ydelsen udbetales månedsvis forud og er som udgangspunkt en kontantydelse til forsørgeren, der efterfølgende selv administrerer ydelsen i den daglige husholdning.

Beregning af merudgiftsydelsen

Ydelsen fastsættes ud fra de skønnede årlige merudgifter omregnet til en månedlig merudgift. Denne afrundes til nærmeste kronebeløb, der er deleligt med 100, jf. § 41, stk. 3.

I vejl. nr. 9007 af 7/1-14 er der i pkt. 171 et eksempel, hvor de skønnede merudgifter udgør kr. 8.940,- årligt/kr. 745,- månedligt. Merudgiftsydelsen fastsættes ved, at de skønnede merudgifter pr. måned afrundes til nærmeste kronebeløb, deleligt med 100 – altså kr. 700,- om måneden.

Hvis kommunen afregner merudgifter direkte med leverandør, modregnes dette i den månedlige ydelse, jf. bek. nr. 32 af 21/1-15, § 4, stk. 3.

Enkeltudgifter

Hvis der undervejs opstår en uforudset enkeltudgift, som ikke er medtaget i beregningen, kan der ydes hjælp hertil.

Ydelse af en enkeltstående udgift kræver, at der i forvejen er ret til dækning af merudgifter.

Ankestyrelsen har i 99-13 fastslået, at hvis der opstår behov for dækning af en enkeltstående merudgift, kan dette ske ved en enkeltstående udbetaling uden regulering af det månedlige beløb. Det er en forudsætning, at familien allerede er berettiget til en merudgiftsydelse

Enkeltstående udgifter der er uforudsete, kan således bevilges, hvis det samlede udgiftsniveau af sandsynliggjorte udgifter overstiger minimumsbeløbet for en løbende periode på 12 måneder.

Hvis familien ikke hidtil har været berettiget til merudgiftsydelsen, f.eks. medicin, fordi denne ikke hidtil oversteg minimumsbeløbet, men merudgiften fremover, inden for en 12-måneders periode, vil overstige minimumsbeløbet, grundet en enkeltudgift, f. eks. et kursus, udbetales den ansøgte merudgift (medicin) som en løbende ydelse.

Opfølgning og regulering

Der skal løbende følges op på de enkelte sager for at sikre, at hjælpen fortsat opfylder sit formål og undersøge, om der kan være behov for at yde andre former for hjælp. Opfølgningen skal ske ud fra modtagerens forudsætninger og så vidt muligt i samarbejde med denne.

Opfølgningen fastsættes til senest et år efter det tidspunkt, hvor udmålingen af hjælpen senest blev revideret.

Det fremgår dog af bekendtgørelsens § 6, at såfremt der sker ændringer i de sandsynliggjorte udgifter, skal tilskuddet reguleres. Dette gælder både, hvis de sandsynliggjorte merudgifter er højere, og hvis de er lavere end beregnet.

Familien kan dog ikke kræve, at der følges op på merudgifternes størrelse, før der er forløbet et år regnet fra den seneste fastsættelse, jf. § 6, stk. 2 i bekendtgørelsen.

Såfremt kommunen herefter finder grundlag for en forhøjelse af merudgiftsydelsen, skal ændringen ske med tilbagevirkende kraft til det tidspunkt, hvor stigningen i de sandsynliggjorte merudgifter fandt sted. Dermed kommer familien højst til at bære ekstra merudgifter et år, hvorefter der skal ydes hjælp med tilbagevirkende kraft.

Hvis der er tale om, at merudgifterne skal sættes ned, er det kommunen, der bærer risikoen, indtil den træffer en ny afgørelse. Her vil kommunen ikke kunne kræve tilbagebetaling til det tidspunkt, hvor faldet i merudgifterne blev konstateret, jf. § 6, stk. 3 i bekendtgørelsen.

Bemærk: Modtageren har fortsat pligt til at oplyse om evt. ændringer i forhold til den udmålte ydelse, jf. Retssikkerhedslovens § 11, på det tidspunkt ændringen opstår.

Hvis der er behov for det, kan kommunen når som helst omregne ydelsen f.eks. ved nye hjælpebehov.

Partshøring

At partshøre betyder, at der fremsendes eller udleveres en foreløbig vurdering vedlagt dokumenter i sagen, som ansøger ikke forventes at kende indholdet af, eller som ansøger ikke er bekendt med indgår i sagen. Først når tidsfristen for at komme med bemærkninger er udløbet, kan der træffes afgørelse i sagen.

Reglerne om partshøring har til formål:

- at sikre et korrekt oplysningsgrundlag
- at sikre ansøgers medvirken til sagsbehandlingen
- at styrke ansøgers tillid til forvaltningen

Ved en partshøring har ansøger en mulighed for at sætte sig ind i de nye oplysninger, og har en mulighed for at komme med bemærkninger til oplysningerne inden for en frist på 7 dage.

Anke

Alle afgørelser til ansøgers ugunst vedlægges en klagevejledning.

Alle afgørelser i henhold til Servicelovens § 41 kan påklages til Ankestyrelsen.

Klagen skal være kommunen i hænde senest 4 uger efter modtagelsen af afgørelsen. Klagen kan ske skriftligt eller mundtligt til socialrådgiveren/ sagsbehandler.

Eksempler på merudgifter

På de følgende sider gives eksempler på merudgifter. Eksemplerne er ikke udtømmende.

Generelt om hvad der kan ydes tilskud til efter § 41 – kort opsummering

Efter § 41, stk. 1 er det en betingelse for, at udgiften kan indgå i beregning af merudgiftsydelsen, at der er tale om en nødvendig merudgift ved forsørgelsen af et barn med betydelig og varigt nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne eller indgribende kronisk eller langvarig lidelse. Det er endvidere en betingelse, at merudgiften er en konsekvens af den nedsatte funktionsevne og ikke kan dækkes efter andre bestemmelser i Serviceloven eller anden lovgivning.

Den nødvendige merudgift er differencen mellem den udgift, forældrene har ved forsørgelsen af det handicappede barn og forsørgelsesudgiften for et ikke-handicappet barn.

Ankestyrelsen har i 92-12 fastslået, at det er den samlede nedsættelse af funktionsevnen, der skal lægges til grund ved vurderingen af, om et barn er omfattet af personkredsen og har ret til merudgifter. Et barn med flere lidelser behøver således ikke være omfattet af målgruppen for hver enkelt lidelse for, at merudgifter ved forsørgelsen af barnet i hjemmet kan dækkes. Det er den samlede funktionsevne, der skal være betydeligt nedsat eller indgribende.

Det er dog en forudsætning, at den enkelte lidelse, og den deraf følgende nedsættelse af funktionsevnen, er varig, langvarig eller kronisk, og at merudgifterne er en konsekvens af den nedsatte funktionsevne, samt at der er tale om nødvendige merudgifter ved forsørgelsen af barnet i hjemmet.

Merudgiften skal være sandsynliggjort, hvilket betyder, at der laves et overslag over omfanget af de behov, som barnet efter al sandsynlighed vil få i det kommende år, og hvad det medfører af merudgifter.

Er der tale om et barn/en ung, der på grund af nedsat funktionsevne har behov for medicin, laves der et overslag over, hvad merudgiften til dette vil være på årsbasis.

Skal barnet/den unge til behandling, laves der et overslag over merudgiften til befordring hertil for det kommende år.

§ 41 hjælper til aflastning og pasning i fritiden

Oplysninger om børnefamiliers almindelige forbrug af børnepasning anvendes, når det skal vurderes, om behovet for aflastning og pasning efter Servicelovens § 41 er en direkte følge af barnets funktionsnedsættelse.

Det må forventes, at de fleste familier i et eller andet omfang har behov for privat børnepasning eller får hjælp fra sit netværk, f.eks. i forbindelse med arbejdstider, hvor der ikke er et offentligt pasningstilbud, forældrenes deltagelse i arbejds møder, skolemøder eller egen fritidsaktivitet.

Omfanget af familiers normalforbrug af privat børnepasning afhænger af barnets alder.

Op til 10 år	Det må forventes, at børn op til 10 år almindeligvis ikke kan være alene hjemme. Aldersgrænsen er fastsat ud fra den alder børn har, når de afslutter 3. klasse, og således ikke længere er omfattet af aldersgruppen for børn i SFO. Ved børn op til 10 år vil der være en egenbetaling på 50 kr. pr. time, som anses for at være den udgift, andre familier har til barnepiger
11 – 13 år	Det må forventes, at børn fra 11 år almindeligvis kan være alene hjemme i dagtimerne i et vist omfang, mens det må forventes, at børn i denne aldersgruppe fortsat ikke kan være alene i aften-/nattetimerne. Egenbetalingen vil være 50 kr. såfremt der bevilges barnepige om aftenen, mens der ikke vil være nogen egenbetaling ved bevilling af barnepige om dagen.
14 år og ældre	Børn fra 8. klasse må almindeligvis forventes i et vist omfang at kunne være alene hjemme i aften-/nattetimerne. Det må også forventes, at børn fra omkring 14-årsalderen normalt kan være alene hjemme med en mindre søskende. Her er der ingen egenbetaling.

Aflastning, jf. Servicelovens § 41, ydes kun til aflastning i eget hjem og kun hvis dagtilbud eller særlige dagtilbud, efter Dagtilbudsloven eller aflastning/afløsning, jf. Servicelovens § 52 stk. 3 nr. 5 eller Servicelovens § 84 stk. 1, jf. Servicelovens § 44, i det konkrete tilfælde ikke vurderes at være tilstrækkelig. Der ydes kun hjælp til dækning af merudgifter efter servicelovens § 41 til aflastning i eget hjem.

Kommunalbestyrelsen bør være opmærksom på, at forældre ikke har mulighed for at indhente straffeattest eller børneattest på privat antaget hjælp, hvorfor kommunalbestyrelsen evt. kan tilbyde at gøre dette.

Udgangspunktet er, at der kan bevilges op til 5 timer pr. uge efter en konkret og individuel vurdering.

Bevillingen skal sammenholdes med evt. bevilling af døgnafkastning, kontaktperson og tabt arbejdsfortjeneste.

Udgangspunktet for aflønningen er kommunalt løntrin 11.

Forældrene finder en voksen person (over 18 år og ikke nærtstående familie), som herefter ansættes af forældrene via kontrakt. KL har udarbejdet en vejledning om administration af borgerstyret personlig assistance for voksne, som også kan anvendes af forældre, der ansætter privat hjælp.

Forældrene har arbejdsgiveransvaret.

Forud for ansættelsen kan Tønder kommune være behjælpelig med at indhente børne- og straffeattester, da private ikke har mulighed for dette.

Hvis forældrene selv ansætter og aflønner aflasteren efter Servicelovens § 41, har forældrene pligt til at tegne en arbejdsskadeforsikring for aflaster-barnepigen, hvis aflasteren arbejder mere end 400 timer pr. år i hjemmet. Den fulde udgift til arbejdsskadeforsikringen kan dækkes som en merudgift jf. servicelovens § 41.

Befordring

Der vil kunne ydes tilskud til merudgifter til befordring af barnet/den unge til dagtilbud, uddannelse, behandling og fritid. Der skal altid foreligge skriftlig vurdering af, hvorfor befordringsudgiften betragtes som en merudgift.

Befordringsudgiften skal altid reduceres med eventuel "normaludgift" til befordring. Befordringsydelse efter § 41 er subsidiære til befordringsydelse efter andre bestemmelser.

Befordringsydelsen fastsættes efter Statens satser for godtgørelse for brug af bil efter laveste takst.

Der skal i alle tilfælde vurderes, om familien efter eget valg har påført sig ekstra udgifter til befordring.

Befordring til dagtilbud

Det er familien selv, der forestår befordring til og fra daginstitution i eget skoledistrikt.

Såfremt barnet er visiteret til en daginstitution udenfor eget skoledistrikt, kan der efter en konkret og individuel vurdering ydes tilskud til dækning af merudgiften til merkørslen i bil, dvs. afstanden fra hjemmet til daginstitution og videre til forælderens arbejdsplads fratrukket afstanden fra hjemmet til forælderens arbejdsplads og retur.

Ved udmålingen af det årlige antal køreture, fratrækkes som udgangspunkt:

- 30 dages ferie – svarende til 6 ugers ferie.
- 14 dage samlet for helligdage, der falder på en hverdag hen over året.
- 7 dage samlet for almindelig sygdom.
- Evt. fravær i større grad pga. funktionsnedsættelsen.

Tilskuddet fastsættes efter udgifter til billigste transport, hvis dette kan benyttes af barnet.

Er der ønske fra forældrene om at benytte anden form for transport, betaler forældrene selv en evt. difference.

Er transport med billigste transport ikke en mulighed med baggrund i barnets funktionsnedsættelse, kan der ydes godtgørelse på grundlag af Statens satser for godtgørelse for brug af bil efter laveste takst.

Hvis familien undtagelsesvis ikke kan stå for at hente og bringe i institution, kan der efter en konkret og individuel vurdering bevilges taxa.

Transporten foregår som udgangspunkt som samkørsel med andre børn.

I særlige tilfælde (når barnet transporteres i taxa) og efter en konkret vurdering kan der ydes hjælp til befordring f.eks. en gang pr. måned til forældrene til befordring af barnet, således der sikres en løbende stabil kontakt til dagtilbuddet.

I vurderingen skal indgå en vurdering af, at forældre til raske børn også kan have udgifter i forbindelse med befordring til og fra dagtilbud.

Befordring til og fra SFO

Såfremt udgiften til befordring til og fra SFO ikke kan dækkes efter reglerne i folkeskoleloven f.eks. i sommerferien eller hvis barnet har behov for at benytte SFO udenfor de tider, hvor skoleforvaltningen har etableret skolekørsel, kan der bevilges hjælp til befordring efter servicelovens § 41.

Betingelserne er i øvrigt de samme som beskrevet under "Befordring til dagtilbud"

Befordring til behandling

Der kan, jf. Servicelovens § 41, efter en konkret vurdering ydes hjælp til befodringsudgifter til behandling som følge af den nedsatte funktionsevne eller lidelse, hvis disse ikke dækkes efter andre bestemmelser.

Der vil også kunne ydes hjælp efter Servicelovens § 41 til udgifter til befordring i forbindelse med træning efter § 11, stk. 7 eller § 86, stk. 2, jf. § 44, og disse er en nødvendig følge af barnets funktionsnedsættelse.

Befodringsudgifter til sygehus, hvor den nødvendige behandling kan finde sted, dækkes som udgangspunkt efter Sundhedslovens § 171, hvis afstanden overstiger 50 km.

Vær opmærksom på bekendtgørelse nr. 1496 af 15/12 2009 – bekendtgørelse om befordring eller befodringsgodtgørelse efter sundhedsloven, herunder personkreds, sygehusvalg eller valg af speciallæge m.v. Se evt.: <https://www.retsinformation.dk/forms/R0710.aspx?id=129432>

Jf. Sundhedslovens § 171 ydes hjælp til betaling af såvel barnets/den unges som ledsagerens befording. Medmindre der er særlige grunde til, at der skal være flere ledsagere tilstede under befordringen eller til orientering om behandlingen, ydes hjælpen kun til én ledsager.

Ved merudgift til 2. forælder følges sygehusets kørselskontors vurdering i forhold til transportform, idet der her allerede er taget stilling til, hvilken transportform barnet tåler.

Under barnet/den unges ophold på sygehus el.lign. ydes hjælp til betaling af 2. forælders samt evt. søskendes udgifter til befording til besøg hos barnet/den unge, i det omfang besøgene er nødvendige af hensyn til barnet/den unge.

Befordring i forbindelse med frit sygehusvalg

Hvis patienten er på venteliste til behandling/udredning på et sygehus/speciallæge og familien selv vælger, at få behandling/udredning på et andet sygehus/speciallæge dækkes udgifterne ikke af sygehusets kørselskontor.

Udgifterne dækkes heller ikke som merudgift, jf. Servicelovens § 41.

Her dækkes merudgifterne til transport til nærmeste sygehus.

Befordring ved henvisning til speciallæger eller f.eks. bandagist

Hvis hjemkommunen skal dække udgiften til f.eks. en protese eller ortopædiske sko hos bandagist, jf. Servicelovens § 112, er det også hjemkommunen, der dækker udgiften til kørslen efter samme paragraf. Denne udgift betragtes således ikke som en merudgift.

Befordring til behandling i udlandet

Hjælp til dækning af befordringsudgifter m.v. i forbindelse med behandling i udlandet kan kun ydes, hvis Sundhedsstyrelsen har godkendt, at behandlingen skal foregå i udlandet, og kun hvis udgiften ikke dækkes af andre bestemmelser.

Befordring til uddannelse

Befordring til og fra grundskole (0. – 10. klasse) bevilges af skolekørsel efter Folkeskoleloven og kan således ikke bevilges jf. Servicelovens § 41.

Nødvendig befording til og fra SFO dækkes ikke af skolekørsel, men kan dækkes, jf. Servicelovens § 41, i det omfang, at barnet ikke kan transportere sig selv pga. funktionsnedsættelsen og forældrene ikke kan stå for transporten, evt. mod en godtgørelse for befordringsudgiften. Såfremt barnet er i SFO i skoleferier, vil transporten frem og tilbage hertil, også kunne dækkes efter § 41 efter de samme betingelser som ovenfor beskrevet.

Der skal benyttes samkørsel, medmindre barnet, efter en konkret vurdering i samarbejde med PPR (Pædagogisk, psykologisk rådgivning), opfylder betingelserne for solo-kørsel.

Der vil kunne ydes hjælp til dækning af de nødvendige befordringsudgifter, hvis en ung (efter 10. klasse) i videre omfang end normalt og som en direkte følge af den nedsatte funktionsevne eller lidelse skal befordres til eller fra et uddannelsessted.

Det sker dog kun i det omfang, udgifterne hertil ikke dækkes efter andre bestemmelser eller ved andre ordninger, jf. Undervisningsministeriets regler om befordring af børn og unge med handicap.

For unge der går på STU henvises til UU i Tønder.

Befordring i fritiden

Det vurderes, at de fleste familier i et eller andet omfang har udgifter til transport i fritiden, f.eks. til familiebesøg, fritidsinteresser og udflugter.

Der kan ydes tilskud til merudgifter til befordring i fritiden, hvis:

- Barnet/den unge pga. funktionsnedsættelsen ikke er i stand til, at benytte cykel, knallert eller offentlige transportmidler.
- Hvis fritidstilbud i nærområdet ikke kan benyttes.

Der er ikke bestemte grænser for, hvor meget der kan ydes, idet der må tages hensyn til hjemmets afstand til fritidstilbud, kammeraters hjem, mulighederne for almindelig fritidsbeskæftigelse, leg i nærheden osv. Tidligere afgørelse fra Det Sociale Nævn fastslår, at 4 familiebesøg pr. måned er rimeligt.

Som udgangspunkt skal familien selv afholde udgiften svarende til kostpris for offentlig transport.

Taxa bevilges alene, hvis det vurderes, at det er en nødvendig merudgift og først efter, det er sandsynliggjort, at forældrene ikke selv kan stå for transporten, evt. mod en kørselsgodtgørelse svarende til den ekstra transport.

Befordring til, under og fra døgnaflastning

Det følger af principafgørelse 85-12, at transportudgifter i forbindelse med at et barn skal i aflastning, skal dækkes efter reglerne om nødvendige merudgifter.

Som udgangspunkt skal forældrene selv bringe deres børn fra eget hjem til aflastning via egen bil eller offentlig transport.

Forældrene godtgøres for billetten til offentlig transport eller pr. kørt kilometer efter Statens lave takst

Der kan bevilges taxa, når barnet er i døgnaflastning og skal befordres til og fra døgnaflastningen, og mellem døgnaflastningen og skole, SFO/Special-SFO eller klub medmindre aflastningen står for transporten som en del af kontrakten.

Beklædning/ fodtøj

Merudgifter til tøj og sko kan bevilges, såfremt betingelserne er opfyldt. Forældrene skal selv afholde de normale udgifter til tøj og sko for aldersgruppen.

Der er følgende *betingelser*, der skal være opfyldt for, at der kan ydes hjælp til tøj og sko:

- Udgifterne skal være en følge/konsekvens af barnets funktionsnedsættelse.
- Det skal være dokumenteret, at udgiften ikke kan undgås ved pædagogiske tiltag (afledning m.v.).
- Udgifterne skal overstige de udgifter en familie almindeligvis har til tøj. Se Bilag - *Beklædning og fodtøj, årligt normalforbrug*.

Beklædning og fodtøj – normalforbrug årligt.

Jf. principafgørelse 77-11 er det afgjort, at en svært autistisk og mentalt retarderet dreng ikke kunne få udgifterne til slitage af tøj dækket, idet der ikke var dokumentation for, at disse udgifter var nødvendige og ikke kunne undgås. Der blev lagt vægt på, at udgifterne kunne undgås og reduceres ved at aflede drengen fra hans uhensigtsmæssige ritualer (afgørelsen forholder sig også til lange bade og ekstra vask).

Vurderingen ved forbruget af tøj og sko skal altid tage udgangspunkt i en konkret individuel vurdering. Forældrene kan ved ansøgningen/opfølgningen med rimelighed anmodes om selv at lave en opgørelse over forbruget af det relevante tøj.

Forældrene skal sandsynliggøre at barnets merforbrug af tøj og sko er en nødvendig følge af barnets funktionsnedsættelse.

Merudgiften til tøj og sko skal altid ses i direkte relation til barnets funktionsnedsættelse/lidelse. F.eks. skal et barn, der på grund af sit handicap, kravler i stedet for at gå, ikke have vurderet sine merudgifter i forhold til et samlet tøjforbrug, men udelukkende i forhold til ekstra indkøb af bukser og evt. sko. Bemærk at hvis barnet har behov for sko af forskellige størrelser og lidelsen er varig, dækker Myndighedsfunktionen i Social, Arbejdsmarked og Sundhed når forskellen på størrelserne er 1,5 eller derover.

Oplysninger/yderligere dokumentation indhentes ved læge/sygehus og ICS-udtalelse fra dagtilbud/ skole/SFO m.v. Ved indhentelse af udtalelse fra dagtilbud/skole/SFO m.v. konkretiseres i anmodningen hvad der ønskes belyst, idet det sjældent er relevant at få alle områder beskrevet.

Vejledende tages udgangspunkt i kommunens opgørelse af et gennemsnitligt forbrug. Se Bilag – *Beklædning og fodtøj, årlig normalforbrug.*

Tøj som skal udformes på en særlig måde begrundet i barnets funktionsnedsættelse (deformitet)

Der kan bevilges merudgifter til specialsyet tøj/ændring af tøj, såfremt dette er en nødvendig merudgift som konsekvens af barnets funktionsnedsættelse.

Det skal altid konkret afsøges, om almindeligt tøj kan anvendes, idet specialsyet tøj ikke kan bevilges, blot fordi der er det mest hensigtsmæssige – det skal være nødvendigt.

Oplysninger/yderligere dokumentation indhentes ved læge/sygehus og ICS-udtalelse fra skole/SFO m.v.

Ekstraordinært slid begrundet i barnets fysiske handicap (f.eks. skinner eller korset)

Såfremt det er dokumenteret, at der er ekstraordinært slid på tøjet, begrundet i barnets fysiske handicap – eksempelvis ved brug af skinner eller korset – kan de ekstra udgifter bevilges som merudgifter. Dette med udgangspunkt i en konkret vurdering af merforbrug på baggrund af familiens oplysninger.

Ekstraordinært slid/glemte/ødelæggelser begrundet i barnets psykiske funktionsnedsættelse

Hvis barnet pga. sin funktionsnedsættelse har ekstraordinært stort forbrug af tøj, og det ikke er muligt med pædagogiske tiltag at ændre barnets adfærd, eller på anden måde undgå ødelæggelsen/sliddet/ eller at tøjet glemmes, kan der ud fra en individuel og konkret vurdering bevilges merudgifter til tøj.

I vurderingen skal der indgå hvilke tiltag, der er forsøgt/kan iværksættes, samt indhentes dokumentation herpå.

Udskiftning af garderobe begrundet i sygdom eller ulykke (f.eks. cancer)

Der kan dækkes merudgifter hertil, såfremt behovet er lægeligt dokumenteret. Se bilag for takster – *Beklædning og fodtøj, årligt normalforbrug.*

Særlige beklædningsgenstande

Særlige beklædningsgenstande, som f.eks. regnslag til kørestol, kørepose, hagesmæk og beskyttelsesbukser til svært inkontinente børn og unge, ydes dog efter reglerne om hjælpemidler m.v., jf. Servicelovens § 112.

Efter denne bestemmelse ydes også merudgifter til beklædningsgenstande til børn og unge, som på grund af sygdom, ulykke e.l. er blevet varigt invalideret, og som følge heraf er nødt til at få udskiftet hele sin garderobe.

Ortopædisk fodtøj

Hvis det er nødvendigt med ortopædisk fodtøj, herunder fodtøj der tilgodeser en foddeformitet, ydes hjælpen efter bekendtgørelse om hjælp til anskaffelse af hjælpemidler og forbrugsgoder efter Servicelovens § 112 i Myndighedsafdelingen i Social, Arbejdsmarked og Sundhed.

Der kan dog også være tale om ekstraordinært slid på ortopædisk fodtøj, hvor egenbetalingen på ekstra ortopædiske sko i givet fald kan dækkes som en merudgift.

Oplysninger/yderligere dokumentation indhentes ved læge/sygehus og ICS-udtalelse fra dagtilbud/ skole/SFO m.v. Ved indhentelse af udtalelse fra dagtilbud/skole/SFO m.v. konkretiseres i anmodningen, hvad der ønskes belyst, idet det sjældent er relevant at få alle områder beskrevet.

Briller

Som udgangspunkt dækkes briller ikke, jf. Servicelovens § 41.

Vær opmærksom på bek. nr. 1056 af 20/10 2006 – bekendtgørelse om tilskud til briller til børn under 16 år. Se evt.:

<http://www.socialjura.dk/content-storage/regler/2006/bek-1056-af-2010-2006/menu/sundhed/?showpage=1&cHash=44f6c8757d0bde6327d4624f35e1e27>

Der er endvidere mulighed for, at familien kan søge om tilskud via Lov om Aktiv Socialpolitik § 84 som en forsørgelsesudgift, når forældrene ikke har mulighed for at afholde udgiften.

Briller bevilget af Synsinstituttet dækkes via Servicelovens § 112 i Myndighedsfunktionen i Sundhed, Ældre, Handicap.

Der kan alene ydes dækning af merudgifter til udskiftning af briller, hvis barnet pga. sin funktionsnedsættelse gentagende gange ødelægger brillerne, og det ikke er muligt med pædagogiske tiltag at ændre barnets adfærd, eller på anden måde undgå ødelæggelsen af briller.

Oplysninger om almindelig udskiftning af briller til børn anvendes i forbindelse med vurderingen af, om en familie har merudgifter forbundet hermed og omfanget af en eventuel merudgift.

Det må forventes, at børns briller skal udskiftes ca. hvert andet år i forbindelse med, at barnet vokser og synsstyrken ændres.

Derudover må det forventes, at børns briller også almindeligvis i et vist omfang skal udskiftes eller repareres pga. ødelæggelse.

Endelig skal der være opmærksomhed på, at der ofte er tilbud, hvor det er muligt at få to par briller for et pars pris. Se i øvrigt bilag for takster - *Briller*.

Bolig og boligskift

Der kan ydes støtte til forhøjede boligudgifter i forbindelse med tilbygning til familiens bolig eller ved flytning til en større bolig som følge af barnets funktionsnedsættelse.

Merudgifter ved tilbygning

Har familien fået bevilget tilbygning, jf. Servicelovens § 116, i Myndighedsafdelingen i Social, Arbejdsmarked og Sundhed dækkes følgende merudgifter:

Varme eller elvarme

Merforbruget af varme eller elvarme kan opgøres, hvis der er opsat særlig måler.

Familien afleverer årsopgørelse, hvoraf enhedsprisen fremgår. De faste afgifter (målerlejer mv.) medregnes ikke.

Hvis ikke der er opsat bi-måler, afregnes ud fra fordelingstal:

Eksempel:

Hele bygningen: 150 m²

– Tilbygningen: 50 m².

Forbrug: 1800 kWh.

$1800/150 * 50 = 600$ x enhedsprisen.

El

Større bolig eller tilbygning udløser som udgangspunkt ikke et større elforbrug.

Vand

Der ydes som udgangspunkt ikke merudgifter til vand, da vandforbruget vil være det samme som før tilbygningen.

Husforsikring og ejendomsskat

Forskellen mellem tidligere udgifter og nye udgifter i forbindelse med tilbygningen dækkes som merudgifter.

Familien afleverer dokumentation for forsikringsudgifter i form af gammel og ny police. Ejendomsskatten fremgår af skatteopgørelsen.

Merudgifter ved flytning

Er det konstateret fra Myndighedsfunktionen i Social, Arbejdsmarked og Sundhed, at familiens bolig ikke kan omforandres til en egnet bolig for barnet med funktionsnedsættelsen, og det derfor er nødvendigt, at familien flytter til en handicapegnet bolig, kan følgende udgifter dækkes som en merudgift, jf. Servicelovens § 41.

Øgede udgifter til husleje i lejebolig

Hvis familien påføres merudgifter til husleje på baggrund af barnets funktionsnedsættelse, kan merudgiften bevilges som en løbende ydelse.

Merudgiften beregnes med udgangspunkt i den nye husleje fratrukket boligsikring.

Herfra trækkes tidligere boligudgift (ligeledes fratrukket boligsikring). Ved huslejestigning foretages en re-vurdering. I revurderingen indgår en undersøgelse af, om den tidligere boligudgift ligeledes ville være steget, samt om hvorvidt boligsikringen til den tidligere bolig også ville have været steget.

Øgede udgifter til termin i ejerbolig

Hvis familien påføres merudgifter til termin på baggrund af barnets funktionsnedsættelse, kan merudgiften bevilges som en løbende ydelse.

Merudgiften beregnes med udgangspunkt i den nye termin fratrukket tidligere termin.

Dobbelt boligudgift

Der kan ydes hjælp til dobbelt boligudgift i forbindelse med flytning.

Der kan efter en konkret vurdering fastsættes en tidsfrist for betaling af dobbelt boligudgift. Tidsfristen udgør normalt opsigelsesperioden for lejebolig, maksimalt 3 mdr. eller den liggetid, der normalt er for salg af en tilsvarende ejendom i samme område – normalt sættes en frist på op til 1 år. Dette undersøges hos en ejendomsmægler.

Flytteudgift

Der kan i forbindelse med flytning bevilges hjælp til flytteudgifter i forbindelse med flytning til en handicapegnet bolig.

Det kan f.eks. være hjælp til udgifter til indskud, salgsomkostninger, ejendomsmæglersalær, leje af flyttebil, flytning af telefon mv.

Ændringer af bolig eller flytning/køb af anden bolig skal altid ske i samarbejde med Myndighedsfunktionen i Sundhed, Ældre, Handicap, der vurderer behovet herfor.

Børneeksem

Normalt vil lidelser som børneeksem ikke være omfattet af målgruppen for Servicelovens § 41, da der typisk ikke vil være tale om en indgribende lidelse.

Svære tilfælde af børneeksem og lignende hudlidelser kan dog i særlige tilfælde være omfattet af målgruppen.

For at lidelsen kan anses som værende indgribende i hverdagen, skal lidelsen være af en sådan karakter, at den har alvorlige følger for barnet i hverdagen.

I statusattesten spørges der til:

- Hvilke specifikke præparater der lægefagligt anbefales til behandling af eksemet.
- Hvilken mængde der lægeligt anbefales.
- Hvor eksemet er lokaliseret.
- Om eksemet er en indgribende lidelse med alvorlige følger i barnets hverdag.
- Hvori består de alvorlige følger.

Der vurderes ud fra indhentet statusattest, om eksemet er af en så alvorlig og indgribende karakter, at lidelsen har alvorlige følger i barnets hverdag.

Ankestyrelsen har i en sag, SM C-13-99, truffet afgørelse om, at en 5-årig pige med en eksemlidelse ikke var omfattet af personkredsen for merudgiftsydelse. Begrundelsen var, at det ikke er tilstrækkeligt, at der er tale om en langvarig lidelse. Der må også stilles krav om, at der er tale om en indgribende lidelse.

For at sandsynliggøre merudgiften til fede cremer tages der udgangspunkt i de lægefaglige anbefalinger vedr. fede cremer og oplysninger om forbruget af fede cremer. Se bilag for takster – *Fedtcremer*.

Der ydes ikke merudgifter til fugtighedscremer og lotions med en fedtprocent på eller under 50, da det vurderes, at det er normalt dagligt at smøre barnet i fugtighedscreme, hvorfor det ikke er en nødvendig merudgift eller indgribende i den daglige livsførelse.

Det udregnede beløb udbetales til familien via de løbende månedlige merudgifter, hvorefter familien selv køber og betaler for cremen.

Hvis familien vælger at købe præparater, der er dyrere end den udregnede merudgift, skal de selv betale differencen.

Ekstra vask, slitage og tørring

Der bevilges normalt ikke merudgifter til ekstra vask, tørring og slitage, idet fugtighedscremer og lotions med en fedtprocent under 50 ikke er særlig fedt- eller smudsafgivende, jf. oplysning fra apotekerne.

Kun i meget ekstreme tilfælde med meget svær hudlidelse, der giver anledning til hudblødninger og behandling med præparater der misfarver tøj (f.eks. tjærepræparater), eller der kræver behandling med fedtcremer med en fedtprocent over 50, kan der ud fra en konkret vurdering bevilges dækning af merudgifter til vask. Se bilag for takster – *Vask og tørring*.

Eksempler på udgifter, der som udgangspunkt ikke godkendes som merudgift i forbindelse med børneeksem:

- Fugtighedscreme og lotions med en fedtprocent på eller under 50
- Solcreme
- Hårshampoo
- Balsam
- Sæbe
- Badeolier

- Læbepomader
- Non sederende antihistaminer (Se: <http://pro.medicin.dk/Laegemiddelgrupper/Grupper/315420>) der ikke anses at være relevant for behandlingen
- Nizoral shampoo (skælshampoo)
- Epogamin (naturmedicin)
- Solarium

Solcreme anses som udgangspunkt ikke for at være en merudgift, idet Sundhedsstyrelsen anbefaler, at alle børn smøres i solcremer med høj solfaktor. Undtagelsen herfra kan være børn, der skal smøres i solcremer med høj solfaktor også om vinteren for at opholde sig udendørs.

Fra Astma og Allergi Danmark anbefales ikke brug af badeolier, hvorfor det ikke anses at være en nødvendig merudgift.

Hårshampoo gives ikke som en merudgift, idet allergivenlig hårshampoo ikke er dyrere end en almindelig type hårshampoo.

Cykler og særligt udstyr

Der kan bevilges specialcykel eller specialudstyr, når dette sætter barnet eller den unge i stand til at deltage i leg og fritid på lige fod med resten af familien og sine jævnaldrende.

Der er en egenbetaling svarende til kr. 1000 indtil skolealderen, fra 7 – 9 år 2000 kr. og fra 10 – 17 år 3000 kr.

Såfremt der tidligere er bevilget specialcykel, fratrækkes salgsprisen for denne samt egenbetalingen.

Bemærk: Hvis cyklen er til brug for almindelige nødvendige hverdagsaktiviteter, som f.eks. transportmiddel til og fra skole, indkøb m.v. skal udgiften søges efter Servicelovens § 112 via Myndighedsfunktionen i Social, Arbejdsmarked og Sundhed.

Reparationer

Reparationer betales af familien.

Der kan dog søges om dækning af udgiften til reparationer, såfremt disse er særligt dyre, med baggrund i de særlige funktioner handicapcyklen har for at afhjælpe funktionsnedsættelsen.

Drift af bil

Når der modtages oplysning om, at der er søgt om en handicapbil, jf. Servicelovens § 114, skal familien vejledes om, hvilke økonomiske konsekvenser det har for dem, herunder hvilke merudgifter, de kan forvente at få dækket i forbindelse med kørsel i handicapbilen.

Denne vejledning bør ske, før familien skriver under på kontrakten om afdrag på handicapbilen i Myndighedsfunktionen i Social, Arbejdsmarked og Sundhed, da de her i realiteten skriver under på, at de påtager sig en større udgift i forhold til at køre privatkørsel, som de ikke kan få godtgjort.

Selve bilansøgningen behandles i Bilteamet i Myndighedsfunktionen Social, Arbejdsmarked og Sundhed, mens ansøgning om merudgift til drift af bilen behandles af Børne- og Familieafdelingen, jf. Servicelovens § 41.

I ganske særlige tilfælde kan der ydes hjælp til betaling af driftsudgifter ud over udgiften til brændstof ved kørsel af et barn med nedsat funktionsevne eller lidelse i barnets bil.

Familien kan have anskaffet handicapbilen ud fra 3 forskellige situationer, og rådgiver skal informere forældrene om merudgifter afhængig af, hvilken situation familien befinder sig i.

Der skal foretages en konkret vurdering i forhold til, om familien er omfattet af en af følgende tre bestemmelser:

1. Hvis det kan sandsynliggøres, at familien *ikke ville have bil*, hvis der ikke var et særligt kørselsbehov som følge af barnets nedsatte funktionsevne.
2. Hvor familien har en bil *alene* til befordring af barnet
3. Hvor familien har en *ekstraordinær stor og driftsmæssig dyr bil* som følge af barnets nedsatte funktionsevne eller lidelse. Familien afhænder tidligere bil.

Det skal ligeledes undersøges, om familien efter eget valg har købt en driftsmæssig dyrere bil, end behovet tilsiger. Er dette tilfældet beregnes merudgifterne efter den bevilgede bil.

I denne vurdering indgår f.eks.:

- Hvor arbejder forældrene og på hvilke tidspunkter.
- Er der søskende, hvor går disse i skole/dagtilbud, hvilke fritidsaktiviteter går de til og hvor.
- Hvor langt er der til indkøbsmuligheder.
- Hvor bor familie (bedsteforældre, onkler, mostre og tanter) og venner.
- Hvor langt er der til offentlige transportmidler, og hvor ofte går disse.

Når det er vurderet, at familien kan ydes udgifter til brændstofforbrug, skal familien fremvise et overslag over de sandsynliggjorte merudgifter til kørselsbehovet for det kommende år.

Der skal foreligge oplysninger om:

1. Hvor meget kører bilen i alt pr. år.
2. Hvad skal kompenseres.
3. Hvad skal forældrene selv betale.

Ved beregningen af merudgifter til kørsel tages udgangspunkt i de faktiske udgifter til brændstofforbruget. Se bilag for takster – *Drift af bil*.

Ved beregningen af merudgifter til kørsel (se principafgørelse 70-17) i handicapbil skelnes mellem:

1. *Formålsbestemt kørsel*: Kørsel til behandling hvor familien ikke ville have haft en udgift, hvis barnet ikke havde en funktionsnedsættelse.
2. *Ikke formålsbestemt kørsel*: Eksempelvis familiebesøg hvor der under alle omstændigheder ville være en udgift for familien eller personlige indkøb til barnet, hvor barnet er med, f.eks. tøj, sko m.v.
3. *Privat kørsel*: Kørsel til og fra arbejde, indkøb af dagligvarer m.v. Formålet med kørslen er kommunen uvedkommende, men kommunen skal have antallet af km oplyst.

Det samlede beløb indgår i beregningen af kommende års merudgiftsydelse til familien.

Det vurderes, at et rimeligt niveau for familiebesøg er op til 4 gange pr. måned og personlige indkøb til barnet 1 gang pr. måned.

Der kan efter en konkret vurdering foretages fradrag i udgiftsdækningen til de ansøgte kilometertal ud fra en vurdering af *nødvendigheden* og i beregningen af den konkrete kompensation efter vurdering af *sparede kørselsudgifter* ved anden kørsel, jf. C 31-06.

Den oprindelige vurdering kan ændres ved opfølgning på sagen, hvis der sker ændringer i familiens forhold, f.eks.:

- Skift af arbejdsplads.
- Hvis familien får flere børn.
- Hvis der skæres ned på offentlig transport i familiens lokalområde.
- Hvis familiens forhold i øvrigt ændrer sig i retning af at have behov for bil udover kørsel med det handicappede barn (køb af sommerhus eller lign.).

I nedenstående skema angives hvilke merudgifter, der kan godtgøres i de 3 bestemmelser for anskaffelse af handicapbil:

1	2	3
<p>Familien <i>ville</i> ikke have haft bil, hvis der ikke var et særligt kørselsbehov som følge af barnets nedsatte funktionsevne (C 38-04).</p>	<p>Familien beholder nuværende bil og anskaffer hjælpemiddelbil som supplement (bil nr. 2).</p>	<p>Familien bevilges en stor og driftsmæssig dyr hjælpemiddelbil og afhænder tidligere bil.</p>
Formålsbestemt kørsel		
<p>Kørsel, der er en direkte følge af barnets funktionsnedsættelse, f.eks. kørsel til undersøgelser og kontroller, fysioterapi, aflastning.</p>		
<p>OBS! Lægehenvist undersøgelse/behandling dækkes af sygehus. Første gang vil det være nødvendigt med et skønnet antal km.</p>		
<p>Beregningen ajourføres ved opfølgning.</p>		
<p>Ikke-formålsbestemt kørsel</p>	<p>Ikke-formålsbestemt kørsel</p>	<p>Ikke-formålsbestemt kørsel</p>
<p>Anden kørsel hvor barnet er med i bilen, f.eks. kørsel til familie, venner, feriekørsel, fritidsaktiviteter osv.</p>	<p>Anden kørsel hvor barnet er med i bilen, f.eks. kørsel til familie, venner, feriekørsel, fritidsaktiviteter m.v.</p>	<p>Anden kørsel hvor barnet er med i bilen, f.eks. kørsel til familie, venner, feriekørsel, fritidsaktiviteter osv.</p>
<p>I det omfang udgifter til benzin/diesel overstiger udgifter til offentlig transport dækkes udgifterne.</p>	<p>Første gang vil det være nødvendigt med et skønnet beløb med udgangspunkt i, hvor meget familien evt. kørte i tidligere alm. personbil.</p>	<p>Første gang vil det være nødvendigt med et skønnet beløb med udgangspunkt i, hvor meget familien evt. kørte i tidligere alm. personbil.</p>
<p><i>Eksempel.</i></p>		
<p>Antal km. til ikke-formålsbestemt</p>	<p>Evt. øgede udgifter til benzin/diesel i forhold til familiens tidligere</p>	<p>Evt. øgede udgifter til benzin/diesel i forhold til familiens tidligere</p>

<p>kørsel x kr. 1,10 pr. km., fratrukket udgiften til offentlig transport.</p> <p><i>OBS!</i> Ofte vil udgiften til offentlig transport overstige familiens udgift til brændstof, hvorfor der ikke er merudgifter i forhold til Ikke-formålsbestemt kørsel.</p> <p>Se evt.:</p> <p>www.sydtrafik.dk</p> <p>www.dsb.dk</p>	<p>bil dækkes.</p> <p><i>Eksempel</i></p> <p>Alm. bil: Benzin kr. 10,91/l. Kører i gennemsnit 15-17,5 km./l.</p> <p>Udgift pr. km. = kr. 0,73</p> <p>Kassebil: Benzin kr. 10,91/l. Kører i gennemsnit 10 km/l. Udgift pr. km. = kr. 1,10</p> <p>Forskellen udgør kr. 0,37 pr. km .</p>	<p>bil dækkes.</p> <p><i>Eksempel</i></p> <p>Alm. bil: Benzin kr. 10,91/l. Kører i gennemsnit 15 km./l.</p> <p>Udgift pr. km. = kr. 0,73 Kassebil: Benzin kr. 10,91/l. Kører i gennemsnit 10 km/l. Udgift pr. km. = kr. 1,10</p> <p>Forskellen udgør kr. 0,37 pr. km.</p>
<p>Privat kørsel uden barnet</p> <p>Udgifter til privat kørsel uden barnet dækkes ikke, da det er forudsat, at der ellers ikke er et kørselsbehov.</p>	<p>Privat kørsel uden barnet</p> <p>Udgifter til privat kørsel uden barnet dækkes ikke, da det er forudsat, at der ellers ikke er et kørselsbehov.</p>	<p>Privat kørsel uden barnet</p> <p>Udgifter til privat kørsel uden barnet dækkes ikke, da formålet med denne kørsel er kommunen uvedkommende. Antallet af kørte kilometer skal dog fremsendes.</p>
<p>Reparation/service</p> <p>Der dækkes kun udgifter til reparationer, som er nødvendige af hensyn til bilens drifts- og sikkerhedsmæssige tilstand eller som er lovpligtige.</p> <p>Udgifterne dækkes forholdsmæssigt i forhold til brug af bilen.</p> <p>Formålsbestemt:</p> <p>Andelen dækkes 100 %</p> <p>Ikke-formålsbestemt kørsel: Andelen dækkes 100 %</p> <p>Privat kørsel:</p> <p>Familien skal dække den for-</p>	<p>Reparation/service</p> <p>Der dækkes kun udgifter til reparationer, som er nødvendige af hensyn til bilens drifts- og sikkerhedsmæssige tilstand eller som er lovpligtige. Udgifterne dækkes forholdsmæssigt i forhold til brug af bilen.</p> <p>Formålsbestemt:</p> <p>Andelen dækkes 100 %</p> <p>Ikke-formålsbestemt kørsel: Familien skal dække den forholdsmæssige andel af, hvad det vil koste at reparere en almindelig familiebil.</p>	<p>Reparation/service</p> <p>Der dækkes kun udgifter til reparationer, som er nødvendige af hensyn til bilens drifts- og sikkerhedsmæssige tilstand eller som er lovpligtige. Udgifterne dækkes forholdsmæssigt i forhold til brug af bilen.</p> <p>Formålsbestemt:</p> <p>Andelen dækkes 100 %</p> <p>Ikke-formålsbestemt kørsel: Familien skal dække den forholdsmæssige andel af, hvad det vil koste at reparere en almindelig familiebil.</p>

<p>holdsmæssige andel af den samlede regning.</p> <p><i>Eksempel</i></p> <p>Reparation koster kr. 10.000.</p> <p>På en almindelig bil ville tilsvarende reparation koster kr. 6.500.</p> <p>Fordeling af kørsel er</p> <p>Formålsbestemt kørsel: 30 %</p> <p>Ikke-formålsbestemt kørsel: 60 %</p> <p>Privat kørsel: 10 %</p> <p>Familiens egenbetaling udgør:</p> <p>Formålsbestemt kørsel: Kr. 0</p> <p>Ikke-formålsbestemt kørsel: Kr. 0</p> <p>Privat kørsel: 10 % af kr. 10.000 = Kr. 1.000</p> <p>Dvs. i alt kr. 1.000,-</p> <p>Serviceaftaler</p> <p>Der dækkes kun udgifter til faktiske reparationer. Serviceaftaler dækkes ikke.</p> <p>Særlig indretning</p> <p>F.eks. lift.</p> <p>Udgiften til reparation dækkes 100 %.</p>	<p>Privat kørsel:</p> <p>Familien skal dække den forholdsmæssige andel af den samlede regning.</p> <p><i>Eksempel</i></p> <p>Reparation koster kr. 10.000.</p> <p>På en almindelig bil ville tilsvarende reparation koster kr. 6.500.</p> <p>Fordeling af kørsel er</p> <p>Formålsbestemt kørsel: 30 %</p> <p>Ikke-formålsbestemt kørsel: 60 %</p> <p>Privat kørsel: 10 %</p> <p>Familiens egenbetaling udgør:</p> <p>Formålsbestemt kørsel: Kr. 0</p> <p>Ikke-formålsbestemt kørsel: 60 % af kr. 6.500 = Kr. 3.900</p> <p>Privat kørsel: 10 % af kr. 10.000 = Kr. 1.000</p> <p>Dvs. i alt kr. 4.900,-</p> <p>Serviceaftaler</p> <p>Der dækkes kun udgifter til faktiske reparationer. Serviceaftaler dækkes ikke.</p> <p>Særlig indretning</p> <p>F.eks. lift.</p> <p>Udgiften til reparation dækkes 100 %.</p>	<p>Privat kørsel:</p> <p>Familien skal dække den forholdsmæssige andel af, hvad det vil koste at reparere en almindelig familiebil.</p> <p><i>Eksempel</i></p> <p>Reparation koster kr. 10.000.</p> <p>På en almindelig bil ville tilsvarende reparation koster kr. 6.500.</p> <p>Fordeling af kørsel er</p> <p>Formålsbestemt kørsel: 30 %</p> <p>Ikke-formålsbestemt kørsel: 60 %</p> <p>Privat kørsel: 10 %</p> <p>Familiens egenbetaling udgør:</p> <p>Formålsbestemt kørsel: Kr. 0</p> <p>Ikke-formålsbestemt kørsel: 60 % af kr. 6.500 = Kr. 3.900</p> <p>Privat kørsel: 10 % af kr. 6.500 = Kr. 650</p> <p>Dvs. i alt kr. 4.550,-</p> <p>Serviceaftaler</p> <p>Der dækkes kun udgifter til faktiske reparationer. Serviceaftaler dækkes ikke.</p> <p>Særlig indretning</p> <p>F.eks. lift.</p> <p>Udgiften til reparation dækkes</p>
---	--	---

		100 %.
Dæk		
<p>Udskiftning af dæk dækkes forholdsmæssigt som reparationer. Se under reparation/service.</p> <p>Udgangspunktet er, at dæk har en holdbarhed på 5 - 8 år eller 50.000 km.</p> <p>Kilde: <u>FDM</u></p>		
<p>Forsikring</p> <p>Udgifter til forsikring dækkes 100 %.</p> <p>Familien er forpligtiget til at finde det bedst egnede tilbud.</p> <p>Årlige præmiestigninger dækkes ikke.</p> <p>Udgifter til selvrisko eller præmiestigninger som følge af skade dækkes ikke uanset om skaden er opstået, mens forældre eller evt. hjælper kørte bilen.</p>	<p>Forsikring</p> <p>Såfremt forsikringen af hjælpemiddelbilen er dyrere end forsikringen af familiens tidligere bil, kan differencen dækkes som en merudgift.</p> <p>Familien er forpligtiget til at finde det bedst egnede tilbud.</p> <p>Årlige præmiestigninger dækkes ikke.</p> <p>Udgifter til selvrisko eller præmiestigninger som følge af skade dækkes ikke uanset om skaden er opstået, mens forældre eller evt. hjælper kørte bilen.</p>	
<p>Afgifter m.v.</p> <p>Såfremt familien har fået bevilget en kassebil, er bilen fritaget for grøn ejer-afgift.</p> <p>Hvis familie er bevilget en personbil, dækkes den grønne ejer afgift 100 %.</p> <p>Særligt vedr. dieslbiler:</p> <p>Udligningsafgift dækkes 100 %, såfremt Social, Arbejdsmarked og Sundhed ikke dækker udgiften.</p> <p>Partikeludledningsafgiften dækkes 100 %.</p>	<p>Afgifter m.v.</p> <p>Såfremt familien har fået bevilget en kassebil, er bilen fritaget for grøn ejer-afgift.</p> <p>Hvis familien er bevilget en personbil, dækkes en evt. stigning i den grønne ejer-afgift.</p> <p>Særligt vedr. dieslbiler:</p> <p>Hvis familiens tidligere bil var en benzinbil, dækkes udligningsafgift og partikeludledningsafgiften 100 %.</p> <p>Hvis familiens tidligere bil var en</p>	

	dieselbil, dækkes en evt. stigning i udligningsafgiften og partikeludledningsafgiften.
--	--

Redningstjenester (Falck m.v.)
<p>Kan ikke bevilges.</p> <p>Hvis en familie uden abonnement får brug for akut hjælp som følge af barnets funktionsnedsættelse, skal det vurderes, hvorvidt udgiften kan dækkes. I vurderingen indgår, hvorvidt alarmcentralen burde have været benyttet.</p>
Ekstra udstyr
<p>Der kan normalt ikke bevilges ekstra udstyr til bil efter Servicelovens § 41, da disse, hvis de findes nødvendige, bevilges sammen med bilen.</p>
Pusleplads
<p>Såfremt en pusleplads (i handicapbilen) til et barn over den normale blealder (fra 6 år) ikke kan bevilges iht. Servicelovens § 114 eller § 112, må det vurderes, om den kan bevilges iht. Servicelovens § 41.</p> <p>Der skal foretages en konkret vurdering af behovet, herunder familiens kørselsbehov/afstande. Det skønnes ikke rimeligt, at et barn over den normale blealder skal forsøges skiftet på et offentligt toilet.</p>
Udgifter familien selv skal afholde
<p>Påfyldning af olie, kølervæske, sprinklervæske og lign.</p> <p>Vask og rengøring af bilen og lign.</p> <p>Udskiftning af vinduesvisker, pærer og lign.</p> <p>Mindre vedligeholdelsesudgifter.</p> <p>Parkeringsudgifter</p> <p style="text-align: center;">Invalideskilt/parkeringskort:</p> <p>Udgifter til invalideskilt dækkes ikke som en merudgift, idet skiltet giver mulighed for gratis parkering en lang række steder, hvor der ellers er betalingsparkering. Læs mere på www.handicap.dk.</p> <p>Såfremt der er behov for at etablere en særlig parkeringsplads til handicapbilen nær boligen på offentlige veje og/eller private/fællesveje med mere end en grundejer, skal borgeren kontakte Teknik- og Miljø og politiet.</p>

Ferie

Der kan ydes hjælp til dækning af merudgifter til ferie, som familier i almindelighed holder.

Dette gælder også kortvarig ferie i udlandet, hvor der efter bekendtgørelse om ydelser efter lov om social service under midlertidige ophold i udlandet i særlige tilfælde efter en konkret vurdering kan gives hjælp til dækning af ekstra omkostninger, som f.eks. udgifter til rejse og ophold for en hjælper og udgifter til liftbus til transport mellem lufthavn og hotel, jf. principafgørelse nr. C-40-03.

Feriebolig

Der kan for eksempel være tale om familier som på grund af barnets funktionsnedsættelse har behov for en større feriebolig eller en handicapegnet feriebolig.

Differencen mellem den nødvendige bolig og en bolig i tilsvarende standard udgør merudgiften. Priserne kan oplyses af udlejningsbureauet.

Hjælper timer

Såfremt barnets pleje- og/eller pasningsbehov er så omfattende (mindst 15 timer pr. uge), at det efter en individuel konkret vurdering findes nødvendigt, at en voksen hjælper er med på ferie, kan familien tage allerede bevilgede timer med.

Der kan gives tilskud til merudgifter til transport, rejse- og opholdsudgifter for hjælperen. Der kan som udgangspunkt ikke bevilges ekstra hjælpetimer til ferie i udlandet.

Færebilletter

Såfremt der er bevilget handicapbil, kan merudgiften til færebilletter godtgøres.

Differencen mellem færebilletten til handicapbilen og familiens normale udgift til færebilletter dækkes.

Ekstra udgifter

I forbindelse med ekstraudgifter på grund af barnets handicap skal der altid tages udgangspunkt i den konkrete sag.

F.eks. kan der efter en konkret vurdering ydes hjælp til merudgifter til eneundervisning på skiskole, hvis familien plejer at tage på skiferie og barnet, på grund af sit handicap, ikke kan deltage på en normal skiskole.

Ferie uden forældre

Hvis barnet holder ferie uden forældrene og hvis merudgiften ikke kan konkretiseres, kan der tages udgangspunkt i et skønnet normaludgift. Se bilag for takster – *Ferie uden forældre*.

Hjælper timer ved ferie uden forældre

Hvis der i forbindelse med ferie, sommerlejr eller lignende bevilges hjælper, skal der foretages en konkret og individuel vurdering af behovet herfor.

Forældrene finder en hjælper, som herefter ansættes af forældrene via kontrakt. Forældrene har arbejds-gi-veransvaret.

Udgangspunktet for aflønningen er kommunalt løntrin 11.

Bemærk: En ansat må som udgangspunkt ikke arbejde mere end 7,4 timer pr. døgn, og at den enkelte medarbejder kun kan være ansat 37 timer pr. uge.

Hvis familien i forvejen har hjælpere tilknyttet, er det differencen, der kan bevilges. Tønder Kommune administrerer lønudbetalingen.

Forud for ansættelsen kan kommunen være behjælpelig med at indhente børne- og straffeattester, da private ikke har mulighed for dette.

Ankestyrelsen har i Principafgørelse af 28-13 afgjort, at et barn under 18 år, der har ret til merudgiftsydelse, kan få dækket ekstra udgifter i form af handicaptillæg til en ferielejr samt udgifter til hjælper på ferielejren.

Der kan ydes hjælp til de udgifter, der ligger udover den egenbetaling, som forældre med raske børn sædvanligvis betaler for deres børns ophold i en ferielejr.

Det er almindeligt for børn og unge at være på ferie, og ferie på en uge ligger indenfor, hvad børn og unge sædvanligvis holder af ferie.

Familien skal selv afholde den del af udgifterne, som svarer til de udgifter, familien ville have afholdt, hvis barnet ikke havde været handicappet.

Forsikringer

Udgifter til nødvendige forsikringer eller nødvendige forhøjede forsikringspræmier, som er en følge af barnets eller den unges funktionsnedsættelse, kan ydes som en merudgift.

Det gælder f.eks. udgifter til dyrere forsikringer på handicapbiler, dyrere husforsikring på grund af et større antal kvadratmeter, dyrere fritids- og ulykkesforsikringer for at opnå samme dækning som andre etc.

Der henvises til Ankestyrelsens principafgørelse nr. 71-10. Det fremgår heraf, at udgifterne til en børneulykkesforsikring ikke kunne medtages som en merudgift ved forsørgelsen, da denne udgift ikke kunne betragtes som nødvendig.

Bemærk: Der bortses ikke fra tilskud fra private forsikringsordninger eller Sygeforsikringen Danmark fra 1/1-15.

Fritidsaktiviteter

Ifølge kulturministeriets kulturundersøgelse fremgår det, at 84 % af børn og unge mellem 10-18 år går til minimum 2 fritidsaktiviteter.

Idrættens analyseinstitut (www.idan.dk) har undersøgt børns forbrug på sport og motion, og heraf fremgår, at børn i alderen 7 – 9 år bruger 3333 kr. pr. år som indeholder medlemskab, gebyrer, tøj/sko, andet udstyr og billetter. I alderen 10 – 12 år er det 4463 kr. pr år og i alderen 13 – 15 år er det 5029 kr. Dertil kommer at der bruges henholdsvis 1397, 1533 og 1645 kr. pr. år på rejser i de forskellige aldersgrupper.

Vejledende skønnes det, at der først kan blive tale om en nødvendig merudgift, hvis barnet som en nødvendig følge af funktionsnedsættelsen går til mere end 2 aktiviteter.

Der kan dog være tale om at dække for eksempel kørsel, hvis barnet kun kan gå til en speciel aktivitet, som påfører familien en udgift, som andre familier ikke har. Se under punktet "befordring".

Såfremt den enkelte fritidsinteresse, som en nødvendig følge af barnets funktionsnedsættelse, er dyrere end normalt, altså overstiger det beløb, der fremgår af Idrættens analyseinstitut, kan forskellen i prisen dækkes.

Vederlagsfri ride-fysioterapi

Hvis barnet af egen læge henvises til ride-fysioterapi, er dette vederlagsfrit, og forældrene har ingen egenbetaling og dermed ingen merudgift.

Normale udgifter til unge

Herudover er det almindeligt, at unge bruger penge på at gå på café, gå i biografen, bowle, gå i svømmehal, gå til fester/koncerter og lignende.

Udgiften til disse aktiviteter er derfor ikke en merudgift.

Fritidstilbud (Special-SFO og FO)

Såfremt det er nødvendigt pga. funktionsnedsættelsen, at et barn, når det starter i 4. klasse eller senere, har behov for pasning i kommunalt fritidstilbud, kan egenbetalingen bevilges som en merudgift.

Special SFO

Forældrebetalingen kan dækkes som en merudgift, såfremt det med baggrund i barnets funktionsnedsættelse er nødvendigt, at barnet fortsat passes fra 4. klasse.

Der skal tages højde for evt. økonomisk eller socialpædagogisk friplads samt evt. søskenderabat.

Egenbetalingen kan oplyses ved henvendelse til Pladsanvisningen i Tønder Kommune. Yderligere oplysninger kan ses på hjemmesiden: <https://toender.dk/borger/familie-og-boern/pladsanvisning>

Fritidsordning

Forældrebetalingen kan dækkes som en merudgift, såfremt det med baggrund i barnets funktionsnedsættelse er nødvendigt, at barnet fortsat passes fra 4. klasse, og klubtilbud ikke er egnede.

Der skal tages højde for evt. økonomisk eller socialpædagogisk friplads samt evt. søskenderabat.

Egenbetalingen kan oplyses ved henvendelse til Pladsanvisningen i Tønder Kommune.

Handicaprettede kurser

Der kan ydes hjælp til forældres og eventuelt andre pårørendes merudgifter som følge af nødvendig deltagelse i kurser, som går ud på at sætte de pågældende i stand til at have barnet hjemme, passe og pleje, opdrage og kommunikere med barnet.

Det kan dreje sig om kurser, der giver familien indsigt i:

- De forskellige funktionsnedsættelser/lidelser.
- Hvilken virkning det har på barnet/den unge.

- Hvordan familien kan mestre de problemer, der kan opstå m.v.

Der kan f.eks. være tale om kurser vedrørende børn og unge, der lider af cystisk fibrose, muskelsvind, er blinde, spastiske, døve, er udviklingshæmmede eller har en psykiatrisk diagnose.

Der kan ydes tilskud til kurser i totalkommunikation (tegnsprogsundervisning m.v.) til andre end medlemmer af husstanden, hvis samværet med barnet/den unge har en sådan karakter, at udgiften kan betragtes som nødvendig for barnets fortsatte udvikling. Dette gælder f.eks. som udgangspunkt bedsteforældre, der må forventes ofte at kommunikere med og have besøg af barnet.

De udgifter, der kan være tale om, er f.eks. rejseudgifter, merudgifter ved måltider og ophold, kursusafgift, kursusmaterialer, pasning af barn/børn, som ikke skal med på kurset, såfremt der ikke findes muligheder for pasning i netværket omkring familien eller på kurset.

Vær opmærksom på at kosten er inkluderet i de fleste kurser. Når dette er tilfældet, skal der ske modregning for egenbetaling pr. dag for kost. Se bilag for takster – *Kost – normaludgifter*.

Der er som oftest mulighed for at få madpakke med til hjemturen. Der gives derfor ikke merudgifter til kost til og fra kurset.

For at begge forældre kan passe, pleje, opdrage og kommunikere med barnet/den unge, er det vigtigt, at begge deltager i kurser af ovennævnte art. Kurserne giver begge forældre kompetencer og vil ofte være en forudsætning, for at de begge kan bevare den nære kontakt med barnet/den unge.

Behovet for kurser/temadage vil altid afhænge af en konkret vurdering, og følgende kan indgå som vurderingsgrundlag:

- Er der tale om en ny diagnose?
- Barnets alder/funktionsniveau i forhold til indholdet af kurset.
- Er der tale om skolestart?
- Er der tale om ung/teenager?
- Har forældrene mulighed for deltagelse i forældregrupper/-møder på barnets skole eller daginstitution?
- Har søskende mulighed for at deltage i søskendekurser?
- Får forældrene orientering om handicappet andre steder (læge, handicapteam, småbørnsvejleder, internettet m.v.)?

Der kan som udgangspunkt bevilges et kursusforløb/temadag pr. år pr. barn pr. funktionsnedsættelse.

Ved bevilling skal der være fokus på, at hvert nyt kursus indeholder nye elementer, og dermed ikke er en gentagelse af et tidligere kursusindhold.

Der skal søges konkret om hvert kursus og indsendes materiale om kursusindhold eller henvisning til aktuel hjemmeside.

Kurser kan, jf. principafgørelse 99-13, bevilges som en enkeltudgift og skal ikke indregnes i den løbende merudgiftsydelse, idet det ikke er muligt at sandsynliggøre udgiften ved den årlige revurdering.

Det er dog en betingelse, at familien i forvejen er berettiget til en løbende merudgiftsydelse, således beløbsgrænsen overstiges.

Såfremt familien ikke får en løbende ydelse kan udgiften til kurset udbetales som en løbende ydelse over 12 måneder, såfremt de samlede merudgifter for kurset overstiger beløbsgrænsen.

Tønder Kommune kan i særlige situationer tilrettelægge interne handicaprelaterede forløb for grupper af forældre eller unge f.eks. tegnsprogskurser og ADHD-forløb, jf. Servicelovens § 11. Når dette er muligt, går disse forud for eksterne kurser, jf. Servicelovens § 41.

Nogle foreninger afholder eksempelvis sommerhøjskoler eller konferencer, hvor indholdet er kombineret med ferie/kursus/socialt samvær. Det er ikke muligt at dække en del af udgiften som kursus og en del som ferie.

Der skal laves en konkret vurdering af kursusindholdet, og hvorvidt det er relevant for familien. Hvis det er tilfældet afholdes hele udgiften som kursus.

Alternativt betragtes opholdet som ferie, og der skal laves en konkret vurdering af eventuelle merudgifter ved afholdelse af denne ferie, og hvorvidt det er nødvendigt, at familien afholder lige præcis denne ferie, eller om de kunne have valgt en anden form for ferie uden merudgifter.

Udover merudgifter kan en bevilling af kursus også omfatte hel eller delvis kompensation for tabt arbejdsfortjeneste, jf. Servicelovens § 42 om tabt arbejdsfortjeneste, for forsørgerne, når der ikke er mulighed for at deltage i kurser uden for arbejdstiden. Dette gælder såvel enlige som ægtepar.

Der kan ikke bevilges kurser til fagpersoner med tilknytning til familien.

Kost og diætpræparater

Der kan ydes tilskud til merudgifter til diætkost/sondemad under forudsætning af, at behovet er tilstrækkeligt dokumenteret bl.a. ved lægeerklæring.

Diabetes

Der kan bevilges nødvendige merudgifter, når der fra læge er dokumenteret diabetes hos barnet.

Nødvendige oplysninger om energitrin indhentes hos klinisk diætist eller læge, der ligeledes bedes oplyse, om der anvendes specialvarer, samt om der er behov for et ekstraordinært stort forbrug af juice og/eller druesukker.

Følgende kan indgå i beregningen af merudgifternes størrelse:

- Diætkost.
- Ekstraordinært stort forbrug af juice og druesukker efter en konkret og individuel vurdering.
- Medicinudgifter, fratrukket evt. tilskud fra Sygesikringen Danmark.
- Blodsuktermåleapparat (50 %). Myndighedsfunktionen i Social, Arbejdsmarked og Sundhed, de øvrige 50 % efter SEL § 112.
- Vær opmærksom på når der er medlemskab af Diabetesforeningen, kan blodsuktermåleapparat ofte derfra udleveres gratis.

- Fodpleje hos statsaut. fodterapeut efter lægehenvi sning dog fratrækkes evt. tilskud fra Sygesikringen.

Herudover henvises til punkterne vedr. befording og kursus.

Øvrige udgifter kan søges hos Myndighedsfunktionen i Social, Arbejdsmarked og Sundhedsforvaltningen efter Servicelovens § 112 herunder eksempelvis spritservietter, insulinpenne og kanylebokse. Udgifter til spritservietter, der anvendes ved pumpebehandling, afholdes jf. Sundhedsloven.

Energiberiget kost

Der kan ydes hjælp til småt spisende børn, eller børn der ikke får tilstrækkeligt varieret kost pga. en funktionsnedsættelse. Behovet skal være lægeligt dokumenteret. Se bilag for takster – *Energiberiget kost*.

Cøliaki (glutenallergi) – Vurdering med eller uden diætbehandling

Det følger af principafgørelse 18-17, at når et barn lider af fødevareallergi, herunder mælkeallergi og laktoseintolerans, kan det ikke i sig selv begrunde, at forældrene er omfattet af personkredsen for dækning af merudgifter og tabt arbejdsfortjeneste.

Hvis et barn lider af laktoseintolerans, cøliaki eller fødevareallergi, er barnet typisk ikke i medicinsk behandling. Her er behandlingen diætkost, hvor barnet skal undgå visse fødevarer eller erstatte dem med andre.

Hvis et barn er i diætbehandling, skal kommunen vurdere barnets funktionsnedsættelse ud fra situationen **med** diætbehandlingen. Det gælder som udgangspunkt, selvom det vil være akut livstruende eller medføre umiddelbar risiko for væsentlig og varig funktionsnedsættelse for barnet at stoppe diætbehandlingen.

Et barn med fødevareallergi vil ofte være meget velfungerende, hvis blot diæten bliver fulgt. Det betyder, at kommunen skal se på, om diætbehandlingen har alvorlige følger i barnets dagligdag.

Det har ikke betydning for vurderingen, om diætbehandlingen er besværlig for forældrene. Det afgørende er, hvordan barnet er påvirket af at følge diæten. Kommunen skal derfor skaffe oplysninger fra forældre, skole, daginstitution og andre om, hvordan det påvirker barnet at følge diæten. Ved indhentelse af disse oplysninger vil der blive spurgt til barnets trivsel i dagtilbud/skole med udgangspunkt i, at barnet har cøliaki, ligesom der spørges, om der tages særlige hensyn til barnet i dagligdagen.

Det har heller ikke betydning for vurderingen, om barnet bliver meget dårligt, hvis diæten ikke følges. Et barn med laktoseintolerans kan få betydelige afføringsproblemer, mavesmerter og vækstproblemer, hvis diætbehandlingen ikke følges. Det samme gælder et barn med cøliaki eller fødevareallergi.

Det har altså hverken betydning for vurderingen af barnets funktionsnedsættelse, hvordan barnet vil blive påvirket af ikke at følge diætbehandlingen, eller at det er besværligt for forældrene.

Diætbehandling som kan sidestilles med medicinskbehandling

Vurdering af barnets funktionsnedsættelse når en diætbehandling kan sidestilles med medicinskbehandling

Hvis en diætbehandling kan sidestilles med medicinskbehandling, skal vurderingen af barnets funktionsnedsættelse som udgangspunkt ske ud fra situationen **med** behandlingen. Sådan er det nemlig også, når der er tale om medicinsk behandling.

Vurderingen af barnets funktionsnedsættelse kan dog ske ud fra situationen **uden** behandling, hvis det er akut livstruende eller medfører umiddelbar risiko for væsentlig og varig funktionsnedsættelse at stoppe behandlingen. Her er barnets funktionsnedsættelse betydelig.

Dette gælder f.eks. i forhold til børn, der lider af insulinkrævende diabetes. De er automatisk omfattet af personkredsen for dækning af merudgifter og tabt arbejdsfortjeneste. Det skyldes, at barnets funktionsnedsættelse skal vurderes uden medicin, da barnet uden insulin vil være akut livstruet eller i umiddelbar risiko for væsentlig og varigt nedsat funktionsevne.

Hvornår kan en diætbehandling sidestilles med medicinsk behandling?

En diætbehandling kan sidestilles med medicinsk behandling, når der er tale om behandling med godkendte ernæringspræparater. Behandlingen skal også være ordineret af en læge.

Det er ikke lægeordineret behandling med godkendte ernæringspræparater, hvis et barn lider af cøliaki, og lægen på den baggrund anbefaler, at barnet undgår fødevarer med gluten. Det skyldes, at glutenfri kost ikke er godkendte ernæringspræparater. Det samme gælder laktosefri kost.

Spørgsmålene om vurdering af barnets funktionsnedsættelse med diætkost, og hvornår diætkost/diætbehandling kan sidestilles med medicinsk behandling er behandlet i principafgørelsen 18-17.

Vurderes det, at man undtagelsesvist er omfattet af målgruppen, kan der dog ikke bevilges en bage- eller røremaskine i forbindelse med fødemiddelallergi, da madvarer, der lever op til kravene i dag, er let tilgængelige. Herudover vurderes en bage- eller røremaskine at være et almindeligt forbrugsgode.

Merudgiften fastsættes efter Astma og Allergi Danmarks takster.

Se bilag for takster – *Kost og diætpræparater*.

Kræsekost

Der kan ydes hjælp til kræsekost til børn og unge med konstateret cancer, hvor behandlingen påvirker lysten til mad. Behovet skal være lægeligt dokumenteret. Se bilag for takster - *Kræsekost*.

Merudgifter til spædbørn, der er disponeret for allergi

I afgørelse [23-17](#) har Ankestyrelsen behandlet en sag om dækning af merudgifter til modermælkserstatning til et barn, der er disponeret for allergi. I den konkrete sag havde en mor ikke ret til dækning af merudgifter til mælkeerstatningspræparater, da barnet ikke havde en langvarig og indgribende lidelse. Ankestyrelsen vurderede, at spædbørn, der er disponeret for allergi, men hvor allergien ikke er brudt ud, ikke har en langvarig og indgribende lidelse. Det gælder, selv om begge forældre har den samme allergi, og barnet derfor er dobbeltdisponeret. Forældrene har derfor ikke ret til dækning af merudgifter

Sondemad

Der kan ydes hjælp til børn, der ernæres helt eller delvist med sondemad efter lægelig dokumentation. Der modregnes en forholdsmæssig egenbetaling. Se bilag for takster - *Sondemad*.

Føllings sygdom

Udgifterne til særlige diætpræparater til børn med phenylketonuri (PKU/Føllings sygdom) afholdes af Region Hovedstaden (pr. 1/7-12 overgået fra Staten og består fortsat af Kennedy Institutet - Statens Øjenklinik).

Præparaterne rekvireres direkte hos Institutet, bortset fra præparatet Aminogran, der distribueres via apotekerne.

Særlige diætpræparater

Udgifterne til særlige diætpræparater, som fremstilles på sygehuset, og som pågældende skal indtage som led i en sygehusbehandling, afholdes af sygehusvæsenet.

Konsulentbistand som merudgift

Konsulentbistand kan bevilges som en merudgift efter § 41, når ydelsen kan sammenlignes med kursus/information.

Bevillingen gives til familien herunder forældre og søskende i forhold til barnet med funktionsnedsættelsen.

Medicin

Der kan ydes hjælp til egenbetalingen af tilskudsberettiget medicin, som er nødvendig på grund af en nedsat funktionsevne eller en kronisk eller langvarig lidelse hos børn og unge. Der ydes tilskud til den billigste medicin, medmindre det er lægeligt dokumenteret, at substitutionspræparater ikke tåles af barnet.

Sygesikringen Danmark

Er barnet tilmeldt Sygesikringen Danmark fratrækkes evt. tilskud derfra, inden de årlige merudgifter til medicin beregnes.

Enkeltilskud

Der kan i særlige tilfælde, jf. Sundhedslovens § 145, ydes enkeltilskud til medicin, der er lægeordineret, og som der ikke ydes generelt tilskud til efter sundhedslovens § 144.

Tilskuddet ansøges af barnets eller den unges læge hos Sundhedsstyrelsen. Eksempler på medicin, der gives enkeltilskud til:

- ADHD: Ritalin, Methylphenidat, Strattera og Modafinil
- Forstoppelse: Movicol
- Græspollenallergi: Grazax

Forhøjet tilskud

Nogle lægemidler indeholder det samme lægemiddelstof, men har forskellige tilsætningsstoffer. Disse lægemidler kaldes synonyme og danner en tilskudsgruppe.

Hvis den medicin, der er udstedt recept til, indgår i en tilskudsgruppe, gives kun fuldt tilskud til den billigste medicin i gruppen.

Hvis der bruges et af de dyrere præparater i en tilskudsgruppe, skal forældrene selv betale hele forskellen mellem prisen på den billigste og den dyrere medicin med mindre, der er givet bevilling på forhøjet tilskud.

Tilskuddet ansøges af barnets eller den unges læge hos Sundhedsstyrelsen. For at få tilskud skal der eksempelvis være tale om:

- Allergi overfor tilsætningsstoffer i den billigste medicin
- Bivirkninger ved brug af den billigste medicin

Kronikertilskud

Der er ligeledes mulighed for, at Sundhedsstyrelsen efter ansøgning fra lægen, jf. Sundhedslovens § 147, kan bevilge et kronikertilskud til borgere med et stort, varigt og fagligt veldokumenteret behov for lægemidler.

Der fastsættes et loft over egenbetalingen til køb af lægemidler med tilskud efter Sundhedsloven. Se bilag for takster – *Kronikertilskud*.

Såfremt der alene er merudgifter til tilskudsberettiget medicin, vil merudgifterne ikke overstige beløbsgrænsen for merudgifter, hvorfor der ikke kan gives bevilling.

Terminaltilskud

Børn og unge, som er i terminalfasen, kan få al medicin gratis, når de har en bevilling af terminaltilskud fra Sundhedsstyrelsen.

Ansøgning sker gennem lægen.

En bevilling af terminaltilskud er tidsubegrænset.

Ikke tilskudsberettiget medicin

Der kan endvidere ydes hjælp til lægedokumenteret nødvendig medicin, som ikke er tilskudsberettiget, hvis udgifterne er en følge af funktionsnedsættelsen eller en kronisk eller langvarig lidelse hos barnet eller den unge.

Medicintilskudsberegning

De årlige medicinudgifter kan beregnes på www.medicinpriser.dk

- Indtast lægemidlets navn og evt. styrke – Klik "Søg".
- Så fremkommer lægemidlet med forskellig dosis/styrker og pakningsstørrelser.
- Klik på den, du skal bruge.
- Klik i det blå felt "Tilføj til medicinliste".
- Klik på medicinpriser i stien, hvis der bruges flere præparater og gentag.
- Præparatet er nu at se til højre i lille firkant: "Medicinlisten".
- Under medicinlisten klikkes på menupunktet: "Beregn egenbetaling".

Herefter udfyldes de hvide felter:

- Patientgruppe: Vælg: "Almen barn".
- Din CTR. Saldo: Vælg: "0".
- Hvis det er et præparat, der skal søges "Enkelttilskud" til, udfyldes næste hvide rubrik: "Modtager du særlige tilskud til din medicin?": Vælg: "Ja".
- Kommunalt tilskud: "0"
- Vælg: "Næste".
- Hvis der er Enkelttilskud på medicinen: Vælg: pil ned – "Enkelttilskud".

- Herefter fremkommer det eller de præparater, man har valgt, og her sættes "Årlige antal pakker" på. Tryk dernæst: "Beregn egenbetaling for dette køb".
- Så fremkommer egenbetalingen.

Plejeartikler/ personlig hygiejne

I forbindelse med plejen af et barn eller ung med en fysisk eller psykisk funktionsnedsættelse eller indgribende lidelse kan der være merudgifter til forskellige plejeartikler.

Hvilke plejeartikler, der er merudgifter til afhænger af det enkelte barns plejebehov. Se bilag for takster – *Plejeartikler*.

Rengøring

Som udgangspunkt kan der ikke bevilges rengøring som aflastning til forældre, jf. 194-10, idet rengøring er en nødvendig aktivitet i alle husstande.

Såfremt der er ekstra behov for rengøring, som en nødvendig følge af barnets funktionsnedsættelse/lidelse og barnets funktionsnedsættelse vil blive forværret, hvis ikke der gøres ekstra rent, kan der efter en konkret og individuel vurdering bevilges rengøring.

Et eksempel herpå kan være et barn, der har cancer, og hvor det lægeligt er dokumenteret, at der kræves ekstra rengøring i de rum, barnet opholder sig, eller hvis barnets/den unges funktionsnedsættelse medfører et ekstraordinært stort behov for rengøring, eksempelvis ved uhensigtsmæssig omgang med egen afføring.

I disse situationer kan der bevilges merudgifter til rengøring svarende til 1 time pr. uge.

Der vil som hovedregel kunne ydes timebetaling svarende til taksten i et autoriseret rengøringsfirma.

Sygehusophold

Hvis et barn eller en ung indlægges på sygehus på grund af den nedsatte funktionsevne/lidelse, kan der ydes hjælp til dækning af nødvendige merudgifter under forudsætning af, at det er nødvendigt:

- at en eller begge forældre er til stede, f.eks. så de hurtigt kan tilkaldes.
- for at opnå den mest hensigtsmæssige behandlingsstrategi.
- nødvendig information fra læge/sygehus.

Nødvendigheden af begge forældres tilstedeværelse pga. lidelsen skal dokumenteres af læge eller sygehus.

Overnatning

Der kan ydes hjælp til merudgifter til overnatning for forældrene på sygehusets patienthotel eller lignende, hvis sygehuset ikke stiller gratis sengeplads til rådighed.

Kost

Der kan ydes hjælp til dækning af merudgifter til kost til forældre og søskende, når sygehuset ikke stiller forplejning til rådighed. Der skal ske modregning for de normale udgifter til kost. Se bilag for takster – *Kost – normaludgifter*.

Befordringsudgifter

Under barnet/den unges ophold på sygehus el.lign. ydes hjælp til betaling af forældrenes merudgifter til befordring til besøg hos barnet/den unge, i det omfang besøgene er nødvendige af hensyn til barnet/den unge.

Denne kørsel dækkes med billigste offentlige transport eller statens lavest km-takst. Se bilag for takster – *KL's satser 2018*.

Vær opmærksom på at befordringsudgifter til og fra indlæggelsen ydes fra Regionens v/Kørselskontoret på det behandlende sygehus.

P-afgift

Kan alene bevilges, hvis det ikke er muligt at parkere uden afgift i en afstand af 500 m fra sygehuset.

Undtagelsen herfra er børn og unge, der har en alvorlig nedsat gangfunktion, men ikke benytter kørestol.

Vask og tørring

Hvis barnets nedsatte funktionsevne eller indgribende kronisk eller indgribende langvarige lidelse medfører merudgifter til ekstra vask og tørring, kan der efter en konkret vurdering ydes hjælp hertil.

Forældrene skal sandsynliggøre sammenhængen mellem barnets funktionsnedsættelse og behovet for ekstra vask.

Oplysningerne om børnefamiliers normalforbrug af vask og tørring anvendes i forbindelse med vurderingen af, om en familie har merudgifter forbundet hermed, og omfanget af en eventuel merudgift.

Normal vask	Ca. 2,2 vaske pr. person pr uge
-------------	---------------------------------

Normalforbruget er skønnet på baggrund af oplysninger om en husstand på 2,2 personer, jf. Energistyrelsen og SEAS-NVE. Se bilag for takster – *Vask og tørring*.

Der medregnes som hovedregel ikke tørring af tøj i tørretumbler, idet Energistyrelsen opfordrer til, at man tørretumbler så lidt tøj som muligt. Der skal dog foretages en konkret individuel vurdering, herunder:

- Adgang til at hænge tøjet op.
- Mængden af vasketøj er så stor, at tørring er nødvendig.
- Barnet har behov for ekstra tøj, hvis ikke det kan tørres og tages i brug med det samme.

Er der tale om STORE mængder af vasketøj, vurderes det, at der i sommermånederne (6 mdr. om året), kan bruges tørrestativ, og at der i vintermånederne tørres halvdelen af tøjet i tørretumbler.

Normal tørring	Ca. 1,4 tørring pr. person pr uge
----------------	-----------------------------------

Normalforbruget er skønnet på baggrund af oplysninger om en husstand på 2,2 personer, jf. Energistyrelsen og SEAS-NVE. Se bilag for takster – *Vask og tørring*.

Vådligger

Børn, der alene ikke kan ligge tørre i sengen om natten (enuresis nocturna), kommer normalt ikke ind under Servicelovens § 41.

I specielle tilfælde, hvor alle behandlingsmuligheder er udtømte (Minirin, ringeapparat el. lign.), barnet er i skolealderen og der er udsigt til, at lidelsen er indgribende og kronisk eller langvarig, kan der efter en konkret vurdering ydes hjælp efter Servicelovens § 41.

Hvis lægen efter de afprøvede behandlinger vurderer, at disse er afprøvet tilstrækkeligt eller ikke er anvendelige for barnet/ikke har den nødvendige effekt, og barnet derfor fortsat er vådligger i flere år frem, foretages en vurdering af, om barnet er i målgruppen for at få hjælp.

Såvel bevilling og afslag foretages altså ud fra en konkret vurdering og indhentet statusattest fra den behandlende læge/sygehus.

Bleer

Ud fra en konkret vurdering kan der kan ydes støtte til bleer.

Der kan som udgangspunkt gives støtte til bleer, når barnet af lægen har fået konstateret at være vådligger. Barnet skal være i skolealderen og alle behandlingsmuligheder skal være udtømte.

I særlige situationer kan der ligeledes gives støtte til bleer til mindre børn, når der er tale om en konstateret funktionsnedsættelse hos barnet, der medfører et behov for ekstraordinært stort forbrug af bleer.

Der kan ydes hjælp til merudgifter til bleer, når barnet enten pga. en funktionsnedsættelse eller lidelse, der medfører enuresis og/eller encoprese eller barnet lider af enuresis og/eller encoprese.

Aldersgrænsen for, hvornår børn må forventes at være helt holdt op med at anvende ble, vurderes at være til og med det 4. år. Som udgangspunkt vil udgifter til bleer til børn under 5 år, derfor ikke være en merudgift efter Servicelovens § 41.

Aldersgrænsen er fastsat på baggrund af oplysninger om, hvornår udredning og behandling af inkontinens iværksættes i sundhedsvæsenet, jf. oplysninger fra Videns center om inkontinens hos børn og unge:

<https://www.rigshospitalet.dk/afdelinger-og-klinikker/julianemarie/videnscenter-for-inkontinens-hos-boern-og-unge/Sider/default.aspx>

Der kan i særlige tilfælde ydes dækning af merudgifter til børn under 5 år, hvis barnet pga. sin lidelse har behov for at få skiftet ble oftere i et væsentligt omfang end andre alderssvarende børn. Omfanget af normalforbrug for mindre børn er individuelt, men normalforbruget skønnes til at være omkring 5-6 bleer om dagen – dog flere hvis der er tale om helt små børn. Se bilag for takster – *Bleer*.

Til ældre børn kan der bevilges merudgifter til inkontinensunderbukser. Se bilag for takster – *Bleer*.

Bemærk at såfremt der fra lægelig side er vurderet, at behovet for bleer er varigt skal bleerne bevilges som et hjælpemiddel, jf. Servicelovens § 112. Det samme gør sig gældende ved svært inkontinente i forhold til inkontinentunderbukser.

Vådligger-lagen

Som udgangspunkt antages det, at der ikke vil være merudgifter til vådligger-lagen og ekstra vask i forbindelse med enuresis, såfremt den korrekte ble anvendes.

Hvis der f.eks. er tale om et ældre barn, der ikke ønsker at anvende ble eller inkontinens-underbukser, kan der i stedet for bleer ydes dækning af merudgifter til vådligger-lagner og ekstra vask. Det årlige forbrug svarer til 4 stk. vådligger-lagner. Se bilag for takster - *Vådligger-lagen*.

Ekstra vask og tørring

Som udgangspunkt antages det, at der ikke vil være merudgifter til ekstra vask og tørring i forbindelse med enuresis, såfremt den korrekte ble anvendes.

Hvis der f.eks. er tale om et ældre barn, der ikke ønsker at anvende ble, kan der i stedet for bleer ydes dækning af merudgifter til ekstra vask.

Som hovedregel medtages ikke tørring af tøj i tørretumbler, idet Energistyrelsen opfordrer til, at man tørretumbler så lidt tøj som muligt. For øvrige oplysninger henvises til afsnittet om vask og tørring. Se bilag for takster – *Vask og tørring*.

Renovation

Flere familier til børn der bruger ble, har større affaldscontainere. Er behovet for en større affaldscontainer alene begrundet i barnet med funktionsnedsættelsen eller lidelsen, kan der dækkes merudgifter i forhold til forskellen mellem udgifterne til almindelig helårsstativ og den mindste container. Se bilag for takster – *Renovation*.

Andre udgifter

Ovennævnte udgifter er ikke udtømmende, og andre udgifter vil kunne dækkes, hvis de efter en konkret vurdering må anses for velbegrundede og sandsynliggjorte merudgifter på grund af den nedsatte funktions- evne.

Bemærk: Ankestyrelsen i afgørelse SM-10-04 har fastslået, at der ikke kun skal foretages vurdering af den enkelte ansøgte udgift, men at vurderingen også skal foretages i forhold til udgiftsniveauet i forhold til andre familier.

Ankestyrelsens afgørelse går på en spejlkarrusel, hvor Ankestyrelsen ikke fandt, at det i det konkrete tilfælde kunne anses for sandsynliggjort, at udgiften til den ansøgte spejlkarrusel var en merudgift, sammenlignet med de udgifter familier med ikke handicappede børn har til legetøj.

Afgørelsen kan også bruges i forhold til andre udgifter. Eksempelvis kan en fritidsinteresse godt være begrundet i barnets handicap, men udgiften er ikke nødvendigvis højere end normale fritidsinteresser, altså det beløb der fremgår af Idrættens analyseinstitut.

Eksempler på merudgifter der som udgangspunkt ikke bevilges efter Servicelovens § 41

Børneulykkesforsikringer

Børneulykkesforsikringer dækkes ikke, da de, jf. SM 71-10, ikke betragtes som nødvendig merudgift ved forsørgelse af et barn med nedsat funktionsevne.

Computer, computermus, i-Pads, Smartphones og andet elektronisk udstyr

Computere, iPads og smartphones m.v. anses som et almindeligt forbrugsgode og dermed ikke en nødvendig merudgift, jf. Servicelovens § 41.

Særligt tilbehør, der er nødvendigt i forhold til barnets handicap, kan søges via Institut for Syn og Teknologi.

Hvis computeren skal bruges i forbindelse med skolen, er det skolen, der skal betale udgiften.

Computerspil

Der kan lånes computerspil og lignende på biblioteket eller købes spil på tilsvarende vis som familier med børn uden handicap. Der kan heller ikke bevilges spil eller apps til computer/iPad.

Emla-plastre

Udgiften til Emla-plastre anses ikke for at være en nødvendig merudgift, da udgiften ikke er nødvendig for at få dagligdagen til at fungere.

For tidligt fødte børn

Forældre, der får et for tidligt født barn, kan ikke alene, på grund af den for tidlige fødsel og de eventuelle "normale" komplikationer, der kan være forbundet herved, få dækket deres udgifter.

Det for tidligt fødte barn tilhører kun målgruppen efter Servicelovens § 41, såfremt det kan dokumenteres, at barnet har en varig og nedsat funktionsevne eller en indgribende kronisk eller indgribende langvarig lidelse.

Kanylebokse og andre artikler til behandlingen

Udgiften til kanylebokse kan ikke betragtes som en merudgift, da det er en driftsudgift som følge af bortskaffelse af brugte kanyler. En køleboks til børn med diabetes er ikke en merudgift, da den ikke er nødvendig for at få hverdagen til at fungere.

Andre artikler som spritservietter og insulinpenne betragtes som hjælpemidler og skal søges godtgjort, jf. Servicelovens § 112. Spritservietter kan også i særlige tilfælde betragtes som en del af behandlingen (ved afspritning af stikkeområdet ved pumpebehandling) og er dermed en udgift jf. Sundhedsloven.

Kontingenter til handicapforeninger

Udgiften til handicapforeningskontingenter betragtes ikke som nødvendige merudgifter, da udgiften ikke er nødvendig for at få dagligdagen til at fungere jf. SM 77-11.

Musikterapi

Musikterapi betragtes som udgangspunkt som behandling og kan derfor ikke bevilges som en merudgift.

Går barnet i et specialtilbud forventes det, at barnets særlige behov imødekommes der.

Ortopædisk fodtøj

Hvis det er nødvendigt med ortopædisk fodtøj, herunder fodtøj der tilgodeser en foddeformitet, ydes hjælpen efter Servicelovens § 112.

Der kan ikke ydes hjælp til egenbetalingen, med mindre det er pga. ekstraordinært stort slid på de ortopædiske sko.

Psykolog og anden behandling

Der kan ikke ydes udgifter til behandling i henhold til Servicelovens § 41.

Vurderingen foretages, jf. Servicelovens § 11, såfremt behovet ikke imødekommes af andre bestemmelser, herunder eksempelvis Sundhedsloven, Aktivloven eller via de forskellige handicapforeninger.

Rengøring

Der kan som udgangspunkt ikke bevilges merudgifter til rengøring, da dette ikke er afledt af barnets funktionsnedsættelse.

Det er en sædvanlig aktivitet i alle familier, jf. 194-10.

Det bør vurderes, om der kan ydes støtte til praktisk hjælp jf. Serviceloven § 83.

Undtagelsen er, hvis barnet/den unge pga. funktionsnedsættelsen har behov for ekstra rengøring pga. eksempelvis cancer eller hvis barnets/den unges funktionsnedsættelse medfører et ekstraordinært stort behov for rengøring, eksempelvis ved uhensigtsmæssig omgang med egen afføring.

Rådgivning

Børn og unge med adfærdsvanskeligheder eller nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne samt deres familier tilbydes råd og vejledning, jf. Serviceloven § 11 og 52 samt tilbud om særlig støtte i henhold til Folkeskoleloven m.fl. via PPR (Pædagogisk, psykologisk rådgivning).

Særligt legetøj

Der kan som udgangspunkt ikke bevilges særligt legetøj som en merudgift, idet det må antages, at der er andre udgifter, forældrene i givet fald ikke har – eksempelvis udgifter til fritidsaktiviteter eller almindeligt legetøj.

Familierne vil kunne låne særligt legetøj v. Legeteket i Toftlund.

Uddannelse

Merudgifter, der opstår i forbindelse med uddannelse, ydes efter Undervisningsministeriets regler.

Visualiseringsprogrammer

Der kan som udgangspunkt ikke bevilges visualiseringsprogrammer, herunder Board-maker- programmer. Der henvises Myndighedsfunktionen i Social, Arbejdsmarked og Sundhed (Anne Steinbeck)

Ødelæggelser og slitage af indbo

Der kan ikke medtages et anslået fast beløb til ødelæggelser og slitage i de årlige merudgifter.

Hvis der rent undtagelsesvis ydes hjælp til dette, skal det ske efter en individuel konkret vurdering af arten og omfang af såvel barnets lidelse, som de konkrete ødelæggelser/udgifter sammenholdt med de udgifter forældre normalt forventes at få.

Endvidere skal det vurderes, om ødelæggelserne kan undgås ved en pædagogisk indsats eller anden indretning af barnets omgivelser.

Udgiften og den konkrete funktion af det ødelagte/slidte skal have en tæt sammenhæng med barnets funktionsnedsættelse.

Udgifter til reparation og genanskaffelse af ødelagt indbo skulle ikke indgå i beregningen af merudgifter til et handicappet barn, da udgifterne ikke skønnes at være en konsekvens af barnets nedsatte funktionsevne. Udgifterne måtte betragtes som udgifter, som børnefamilier normalt ville afholde, jf. C 4-08.

Udgifterne til ødelagt indbo skal godtgøres i det omfang, de overstiger de udgifter en familie almindeligvis har hertil, hvis udgifterne ikke kunne undgås ved pædagogiske tiltag og indretning af barnets omgivelser, jf. 77-11.

Lovgrundlag

Serviceovens § 41

Forordning: EF-forordning nr. [883/2004](#) om koordinering af de sociale sikringsordninger, art. 2 og art. 20.

Bek. nr. 1245 af 13/11 2017 om tilskud til pasning af børn med handicap eller langvarig sygdom

Social-, Børne- og Integrationsministeriets vejl. nr. 9007 af 7/1 2014 om særlig støtte til børn og unge og deres familier, punkt [163-173](#) og [203-207](#)

Desuden henvises til bl.a.:

Ankestyrelsens skrivelse, Nyt fra Ankestyrelsen nr. [5, september 2017](#), artikel: Dækning af merudgifter til et barn med laktoseintolerans, cøliaki eller fødevareallergi.

Ankestyrelsens skrivelse, Nyt fra Ankestyrelsen nr. [2 af 1/3 2017](#). artikel: Dækning af merudgifter og tabt arbejdsfortjeneste handler om følgerne og varigheden af den nedsatte funktionsevne.

Ministeriet for Børn, Ligestilling, Integration og Sociale skr. nr. [9001 af 5/1 2015](#) om ændringer i serviceovens regler om merudgiftsydelse til børn med nedsat funktionsevne eller indgribende lidelse m.v.